

Bronnelys

A

1. Abbott-Smith G, **A Manual Greek Lexicon of the New Testament**, [T&T Clark], Edinburg, 1981.
2. Adamson James, **The Epistle of James**, [WB Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids, 1976.
3. Achtemeier Paul J, **Romans**, [John Knox], Atlanta, 1985.
4. Acts of the Reformed Ecumenical Synod, **Reformed Churches in the Netherlands (GKN)**, Chigago 1984.
5. Acts of the Reformed Ecumenical Synod, **Homosexual members decision of GKN**, Nimes, 1980.
6. Agenda Algemene Sinode van die NGK, **Homoseksualiteit**, [Hartenbos], 10-16 Oktober 2004.
7. Anoniem, **Homoseksualisme – Die andersheid van menswees – 'n nuwe benadering**, ongedateer en ongepubliseer.
8. Agenda Algemene Sinode, **Homoseksualiteit: Wat sê die Kerk?**, Kaapstad, 14-25 Oktober 1986.
9. Agenda & Handeling Algemene Sinode, **Gesag van die Skrif**, Pretoria, 13-19 Oktober 2002.
10. Agenda Algemene Sinode van die Nederduitse Gereformeerde Kerk, **Homoseksualiteit**, Pretoria, 13-19 Oktober 2002.
11. Agenda Sinode van die NGK van Oos-Transvaal, **Homoseksualiteit – Verslag van Werkgroep Een & Homoseksualiteit – Verslag van Werkgroep Twee**, Pretoria, 24-27 Augustus 2003.
12. Agenda Algemene Sinode van die Nederduitse Gereformeerde Kerk, **Skrifgesag en Skrifgebruik**, [Hartenbos], 10-16 Oktober 2004.

13. Allison Dale, **Men and Women: Some Interpretive Possibilities (Matt 5:27-28; Mark 9:43-38; Matt 10:11-120, 'Feminist Companion to the Jesus Tradition**, [JSOT], Sheffield.
14. Allison and Davies; Luz; Donald A Hagner, **Matthew**, 1:116, [Word], Dallas, 1993, 1995.
15. Allan Leslie C, **The Books of Joel, Obadiah, Jonah and Micha**, [WB Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids, 1976.
16. Allen, Leslie C., **Word Biblical Commentary, Volume 28: Ezekiel 1-19**, (Dallas, Texas: Word Books, Publisher) 1998.
17. Alberts Louw, **Geloof versus Wetenskap**, [Christelike Uitgewersmaatskappy], Vereeniging, 1996.
18. Alexander, T. Desmond and Brian S. Rosner, editors, **New Dictionary of Biblical Theology**, [Downers Grove, Ill: InterVarsity Press], 2000.
19. Alexander Daid en Pat, **Handboek by die Bybel**, [Verenigde Protestantse Uitgewers], Kaapstad, 1977.
20. Anderson, A. A., **Word Biblical Commentary, Volume 11: 2 Samuel**, (Dallas, Texas: Word Books, Publisher) 1998.
21. Antonissen Carl, **Tydens kleingroep bespreking**, Picardie Gastehuis, 24 Maart 2004.
22. Anthonissen Carel en Oberholzer Pieter, **Gelowig en gay?**, [Lux Verbi.BM], Wellington 2001.
23. Aristoteles, **Generation of animals**, 56:286, (World Library, INC Santa Monica) 1995.
24. Aristoteles, **Nicomachanaen Ethics**, 1148b, Perseus Project (Harvard University Press), 2000.
25. Aristoteles, **Politics** 2.96-7 [1247a].
26. Ashton John, **The Religion of Paul the Apostle**, [Nothorn Phototypesetting Co Ltd], Bolton, 2000.
27. Aune, David, **Word Biblical Commentary, Volume 52a: Revelation 1-5**, [Word Books, Publisher], Dallas, Texas, 1998.

B

28. Bagster S, **Analitical Greek Lexicon**, [Samuel Bagster & Sons Ltd], 1975.
29. Bailey Derrick Sherwin, **Homosexuality and the Western Christian Tradition**, [Longmans, Green & Co], New York, 1955.
30. Bancroft J, **Homosexual Oriëntation**, British Journal of Psychiatry vol 164, 1994.
31. Balz Horst, **Biblische Aussagen zur Homosexualiteit**, [ZEE 31], 1987.
32. Barclay John MG (Eindredakteur Esler Philip F), **Deviance and Apostasy – Geneem uit Modelling Early Christianity**, 123, [routledge], london, 1995.
33. Barnard Hans, **Homoseksualiteit – in die Lig van die Skrif**, 21 Mei 2003.
34. Barnard Ralph, **Dis tyd dat Christene anders dink en praat oor seks**, Hugenote Uitgewers 2000.
35. Bartlett André, Beeld, 10 April 2002.
36. Bartchy Scott S, **First Century Slavery and the Interpretation of 1 Cor 7:21**, [Scholar Press], Missoula Mont, 1973.
37. Barr James, **Biblical Faith and the natural Theology**, [Claredon], Oxford, 1993.
38. Barret CK, **The First Epistle to the Corinthians**, [Adam & Charles Black], London, 1971.
39. Barth Karl, **Natural Theology: Compromising "Nature and Grace" by Professor Dr Emil Brunner and the Reply "No" by dr Karl Barth**, [Cenetary], London, 1946.
40. Barth Karl, **Church Dogmatics IV**, [T&T Clark] Edinburg, 1994.

41. Batelaan L, **De kerk van Korinthe en wij**, Uitgeverij T Wver] Franeker, 1971.
42. Bauer W, **A Greek-English Lexicon of the New Testament and other early Christian literature**, [The University of Chicago Press], Chicago, 1979.
43. Bavink Herman, **Gereformeerde Dogmatiek**, [JH Kok], Kampen, 1929.
44. Bavink Herman, **Gereformeerde Dogmatiek IV**, [JH Kok], Kampen, 1930.
45. Bauckham Richard J, **Jude, 2 Peter**, [Word Books Publishers], Waco, 1983.
46. Bauckham, Richard J., **Word Biblical Commentary, Volume 50: Jude, 2 Peter**, (Dallas, Texas: Word Books, Publisher) 1998.
47. Baumgarten Albert I, **Myth and Midrash: Gen 9:20-29 – Christianity, Judaism and Other Greco-Roman Cults**, [Brill], Leiden, 1975.
48. Bayer Ronals, **Homosexuality and American Psychiatry – the Politics Diagnosis**, [Basic Books], New York, 1981.
49. Beare Francis Wright, **The Gospel According to Matthew**, [Basil Blackwell Publisher], Oxford, 1981.
50. Beare Francis Wriht, **The Gospel according to Matthew**, [Basil Blackwell], Oxford, 1981.
51. Beasley-Murray, George R., **Word Biblical Commentary, Volume 36: John**, (Dallas, Texas: Word Books, Publisher) 1998.
52. Becker Jurgen, **Jesus of Nazareth**, [De Cruyter], New York, 1998.
53. Beckwith Isbon T, **The Apocalypse of John**, [Baker Book House], Grand Rapids, 1979.
54. Betz Hans Dieter, **Galatians**, [Fortress Press], Philadelphia, 1988.

55. Bidstrup Scot, **Saint Aelred the Queer – The Surprising History of Homosexuality and Homophobia**, www.bidstrup.com/phobiahistory.htm, 2001.
56. Bigger Stephen F, **The Family Laws of Leviticus 18 in their Setting**, [JBL 98], 1979.
57. Bimson, J. J., J. P. Kane, J. H. Paterson, D. J. Wiseman, and D. R. W. Wood, **New Bible Atlas**, (Leicester, England: Inter-Varsity Press) 2000, c1985.
58. Bird Phyllis A, **The Bible in Christian Ethical Deliberation concerning Homosexuality: Old Testament Contributions**, [WB Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids, 2000
59. Bird Phyllis A, **Missing Person and Mistaken Identities: Women and Gender in Ancient Israel**, [OBT - Fortress], Minneapolis, 1997.
60. Bird Phyllis, **The End of the Male Cult Prostitute**, [VTSup 66], Cambridge, 1995.
61. Bockmuehl Markus, **Halakha and Ethics in the Jesus Tradition, in Early Christian Thought in Its Jewish Context**, [Cambridge University Press], Cambridge, 1996.
62. Bolkenstein MH, **Het Evangelie naar Markus**, [GF Callenbach BV Uitgeverij Nijkerk], Leiden, 1977.
63. Bolkenstein MH, **De Brieven van Petrus en Judas**, [Uitgeverij GF Callenbach], Leiden, 1984.
64. Borg Marcus J, **Jesus: A New Vision – Spirit, Culture and Life of Discipleship**, [Harper & Row], San Francisco, 1991.
65. Botha PH, **The Apostle Paul and Homosexuality – A Socio-historical Study**, [PhD Verhandeling Potchefstroom], 2004.
66. Botha PH, **Die Sinode & Homoseks – 'n Kritiese Evaluering van die Homoseksualiteitsdebat in die NG Kerk in Suid-Afrika**, [Khanya Press], Kranskop, 2005.

67. Boswell John, Christianity, **Social tolerance and homosexuality**, [The University of Chicago Press], Chicago and London, 1996.
68. Boswell J, **Same-sex Unions in Premodern Europe**, New York, 1994.
69. Botha Hanno, **Perspektiewe op gaywees**, 17 Julie 2002. Korrespondensie.
70. Botha W, Februarie 2002, **Die Christen en homoseksualiteit**, Lesing gelewer vir die Sentrum vir Voortgesette Teologiese Opleiding van die Fakulteit Teologie van die Nederduitse Gereformeerde Kerk.
71. Boughton Lynne C, **Biblical Text and Homosexuality: A Response to John Boswell**, [ITQ 58], 1992.
72. Boyarin Daniel, **Are There Any Jews in the History of Sexuality**, [JHSex 5], 1995
73. Bray Gerald, **Call to Biblical Values**, [SCM Press] Cambridge, 1997.
74. Brenner Athalya, **The Intercourse of Knowledge: On Gendering Desire and Sexuality in the Hebrew Bible**, [Brill], Leiden, 1997.
75. Brueggemann Walter, **An Introduction to the Old Testament – The Canon and Christian Imagination**, [Westminster John Knox Press], Washington DC, 2003
76. Bright John, **A History of Israel**, [The Westminster Press], London, 1984.
77. Briggs Richard S, **Words in Action**, [T&T Clark], Edinburg & New York, 2001.
78. Brox N, **Die Pastoraalbriefe**, [Regenesburg], Pustet, 1969.
79. Brooks BA, **Fertility Cult Functionaries in the Old Testament**, JBL 60, 1941.
80. Brooten Bernadette J, **Love between Women**, [Universatiy of Chicago], Chicago, 1996.

81. Brooten Bernadette, **"Pauls's Views on the Nature of Women and Female Homoeroticism"** uit **Immaculate and Powerful: The Female in Sacred Image and Social reality**, 1985b.
82. Brown Schuyler, **The Origins of Christianity**, [Oxford University Press Ins], New York, 1993.
83. Brown Raymond, **The Message of Hebrews**.
84. Brown Raymond E & Morris Leon, **The Gospel according to John**, [WB Eerdmans Publishing House], Michigang, 1984.
85. Brown Tom M, **A Psychiatrist Perspective**, [SCM Press], Cambridge, 1997.
86. Bruce FF, **The Epistle tot he Hebrews**, [WB Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids, 1985.
87. Bruce FF, **The Book of Acts**, [WB Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids, 1976.
88. Bruce FF & Simpson EK, **Commentary on the Epistles to the Ephesians and Colossians**, [WM Eerdmans Publishing], Grand Rapids, 1975.
89. Bruce FF, **New Century Bible: 1 and 2 Corinthians**, [Butler & Tanner Ltd],Londen, 1977.
90. Bruce FF, **The Epistle to the Hebrews**, [WB Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids, 1985.
91. Buchanan RJ, **Homosexuality in History**, Grace Community Durham NC, ongepubliseer, 2000.
92. Brueggeman W, **Lesing gelewer aan die Fakulteit Teologie te Stellenbosch**, Stellenbosch, datum onbekend.
93. Bultmann Rudolph, **History of the Synoptic Tradition**, [Harper & Row], New York, 1963.
94. Burden Jasper & Deist Ferdinand, **Kom ons doen Bybelstudie**, [Akasia Boeke], Pretoria, 1986.

95. Burns JE, **Old Testament History ant the Development of a Sexual Ethic – The New Morality**, [Herder and Herder], New York, 1967.
96. Budd Philip J, **Numbers**, [Word Books Publisher], Waco, 1984.
97. Bultmann Rudolph, **History of the Synoptic Tradition**, [Harper & Row], New York, 1963.
98. Buttwick David, **Homiletic, Moves and structures**, [Fortress Press], Philadelphia, 1987.

C

99. Calvyn Johannes, **Calvin's New Testament Commentaries- 1 Corinthians**, [William B Eerdmans Publishing Company] Grand Rapids, 1996.
100. Calvin John, **The Epistles of Paul the Apostle to the Romans and to the Thessalonians** [WB Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids, 1960.
101. Calvyn Johannes, **Institutie I**, [WD Meinema BV], Delft 1931.
102. Calvyn Johannes, **Institusie II**, [Nasionale Boekdrukkery], Goodwood, 1978.
103. Calvyn Johannes, **Genesis**, [The Banner of Truth Trust], Pennsylvania USA, 1965.
104. Campbell William S, **Paul's Gospel in an Intercultural Context: Jew and Gentile in the Letter to the Romans**, [SIHC 69], Frankfurt, 1992.
105. Carmichael Calum M, **Law, Legend, and Incest in the Bible: Leviticus 18-20**, [Cornell University Press], Ithaca, 1997.
106. Carson, D.A. **The New Bible Commentary**, (Downers Grove, Illinois: Inter-Varsity Press) 1994.

107. Cassuto Umberto, **A Commentary on the Book Genesis**, [Magnes], Jerusalem, 1984.
108. Catchpole David R, **The Synoptic Divorce Material as a Tradition-Historical Problem**, [BJRL], 1974.
109. Catholic Answers, **Early Teachings on homosexuality**, www.catholic.com/home/permissions.asp, 2004.
110. Cedar Paul A, **James, 1, 2 Peter, Jude**, [Word Books Publishers], Waco, 1984.
111. Choon Leong Seow, **Textual Orientation** uit **Biblical Ethics and Homosexuality: Listening to Scripture**, [Westminster Knox], 1996.
112. Christensen, Duane L., **Word Biblical Commentary, Volume 6A: Deuteronomy 1-11**, (Dallas, Texas: Word Books, Publisher) 1998.
113. Christian Lawyers Association, **Same-Sex Marriage: Judgement Fundamentally Flawed – Press Statement**, 2004.
114. Christen en Gay/Lesbies, **Homoseksualiteit en die Kerk**, Ongedateer, maar waarskynlik 1996.
115. Christian Reformed Church in North America, **Pastoral Care For Homosexual Members**, 1973/1999.
116. Christian Reformed Churches in the Netherland, **A Sound Pastoral approach with regard tot homosexual church members**, ongedateer.
117. Chukwu Cletus N, **Homosexuality and the African Culture** geneem uit **AFER 46 (4)**, 2004.
118. Clements RE, **Old Testament Theology**, [Marshall, Morgan & Scott], London, 1978.
119. Cilliers Pieter, **'n Kas is vir Klere**, [Human en Rousseau], Kaapstad, 1997.
120. Coats George W, **Genesis with an Introduction to narrative Literature**, [William B Eerdmans Publishing Company], Grand Rapids Michigan, 1983.

121. Coleman P, **Christian Attitudes to Homosexuality**, [SPCK], 1980.
122. Collins Raymond F, **First Corinthians**, [Liturgical Press], Minneapolis, 1999.
123. Colwell John, **Christ, Creation and Human Sexuality**, [SCM Press] Cambridge, 1997.
124. Corley Kathleen E, **Private women, Public Meals**, [Peabody], Hendrickson, 1993.
125. Countryman L Williams, **Dirt, Greed, and Sex: Sexual Ethics in the New Testament and their Implication for Today**, [Fortress Press], Philadelphia, 1998.
126. Craigie PC, **The Book of Deuteronomy**, [WB Eerdmans Publishing Company], Grand Rapids, 1976.
127. Cranfield CEB , **The Epistle to the Romans**, [T&T Clark], Edinburg, 1975.
128. Cranfield CEB, **A Critical and Exegetical Commentary on the Epistle to the Romans – vol 1 ICC**, [T&T Clark], Edinburg, 1975
129. Crook J, **'Introduction', Law and Life in Rome**, [Cornell University Press], New York, 1967.
130. Cross Frank Moore, **Canaanite Myth and Hebrew Epic**, Havard University Press], Cambridge, 1973.
131. Crossan John Dominic, **The Historical Jesus: The Life of a Mediteranean Jewish Peasant**, [HarperSanFrancisco], San Francisco, 1991.
132. Culpepper R Alan, **Anatomy of the Fourth Gospel**, [Fortress Press], Philadelphia, 1983

D

133. Dallas J, **Responding to Pro-Gay Theology**, datering onbekend.

134. Dalley Stephanie, **Myths from Mesopotamia** [Oxford University Press], Oxford, 1989.
135. Dale Alison, **Divorce, Celibacy, and Joseph (Matt 1:18-15 and 19:1-12)**, [JSNT 49], 1993.
136. Dale Allison, **Jesus of Nazareth: Millenarian Prophet**, [Fortress Press], Minneapolis, 1999.
137. Dawes Gregory W, **But if you can gain your Freedom (1 Corinthians 7:17-24)**, CBQ 52, 1990.
138. Dankbaar WF, **Kerkgeschiedenis**, [Wolters-Noordhoff Drukkery], Groningen, 1974.
139. Davidson Benjamin **The Analitical Hebrew and Chaldee Lexicon**, [Zondervan Publishing House], Grand Rapids, 1970.
140. Dearman J Andrew, **Marriage in the Old Testament – Biblical Ethics and Homosexuality**, [Oxford University Press], New York, 1988.
141. De Bruin Philip, **'Huwelikshek oop' Skerp reaksie op hof se groen lig vir gays wat wil trou**, Die Beeld 29 November 2004.
142. Dedek JF, **Contemporary Medical Ethics**, [Andrews and McMeel], Kansas City, 1996.
143. De Jong Otto J, **Gesckiedenis der Kerk**, [GF Callenbach bv, Niekerk Uitgeverij], Utrecht, 1980.
144. Demarest Gary W, **Leviticus**, [Word Book Publisher], Dallas, 1990.
145. Deming Will, **Mark 9.42-10.12, Matthew 5.27-32 and b.Nid 13b : A First-Century Discussion of Male Sexuality**, [NTS 36], 1990.
146. De Vries Anastasia, **Gays mag NG dominees word**, Rapport, Sondag 17 Oktober 2004.
147. De Vaux Roland, **Ancient Israel – It's Life and Institutions**, [Darton, Longmann & Todd], London, 1976.
148. De Villiers JL, **Die Handeling van die Apostels – Deel 2**, [NG Kerkgewers], Goodwood, 1983.

149. De Vries, Simon J., **Word Biblical Commentary, Volume 12: 1 Kings**, (Dallas, Texas: Word Books, Publisher) 1998.
150. De Young James, **The Contribution of the Septuagint to Biblical Sanctions Against Homosexuality**, [JETS 34], 1991.
151. De Young James B, **A Critique of Prohomosexual Interpretations of the Old Testament Apocrypha and Pseudographa**, [BSac 147], 1990.
152. De Zwart W, **Calvijn in het licht zijner brieven**, [JH Kok NV], Kampen, 1938.
153. Die Beeld, **Groen lig gevra vir gay troues**, Julie 2004.
154. Die Bybel met Deutero-Kanonieke Boeke, **Wysheid van Salomo**, (Bybelgenootskap van Suid-Afrika, Kaapstad) 1988.
155. **Die Kerkorde van die Nederduitse Gereformeerde Kerk**, [Lux Verbi.BM], Wellington, 2003.
156. Dobras Al, **Commentaries on Homosexual Behavior by Patriarchs of the Faith and Other Early Writers**, *theroadtoemaas.org/Bcase/Road/03/31/RdEm/WhysNw.htm*, 2004.
157. Dobson James, **Marriage under Fire – Why we must win this Battle**, [Multnomah Publishers], Oregon, 2004.
158. Douglas Mary, **Purity and Danger: An Analysis of the concepts of pollution and taboo**, [Routledge and Kegan], London, 1966.
159. Douglas JD, Hillyer N, Brice FF, Guthrie D, Millard AR, Packer IJ, Wiseman DJ, **New Bible Dictionary**, [Inter-Varsity Press], Leicester England, 1984.
160. Dobson James, **Om Seuns groot te maak**, [Christelike Uitgewersmaatskappy], 2002.
161. Domestic partnership, Issue Paper 17 Project 118, ongedateer.
162. Dover Kenneth, **Greek Homosexuality; "Translating [ajrsenokoivth"] (1 Cor 6:9; 1 Tim 1:10)"**, [VC 41], 1987.

163. Doyer Anton, **Perspektief van 'n predikant**, uit Homoseksualiteit – Wat sê ons vir mekaar?, ongedateer.
164. Du Plessis Jean, **Oor Gay wees**, [Tafelberg-Uitgewers Beperk], Kaapstad, 1999.
165. Durham, John I, **Word Biblical Commentary, Volume 3: Exodus**, [Dallas, Texas: Word Books, Publisher] 1998.
166. Du Pisani Kobus, **Homoseksualiteit – Gay Christene. Houdingsverandering nodig in gereformeerde kerke?** Uit Woord en Daad, Lente 1999.
167. Drane John, **Paulus – 'n Geïllustreerde verhandeling oor die lewe en geskrifte van 'n sleutelfiguur uit die beginjare van die Christendom**, [Kaap en Transvaal Drukkers], Kaapstad, 1980.
168. Dunn, James D.G., **Word Biblical Commentary, Volume 38a: Romans 1-8**, [Word Books, Publisher], Dallas, Texas, 1998.
169. Dunn JDG, **Romans**, [Word Books], Dallas, 1988.
170. Dunn James G, **The Theology of Paul the Apostle**, [William B Eerdmans Publishing Company], Grand Rapids, 1998.
171. Durand JJF, **Die Sonde**, [NG Kerkboekhandel], Pretoria, 1978.
172. Du Rand JA, **Entolè in die Johannesevangelie en -briewe**, [Nuwe Testamentiese Werkgemeenskap van Suid-Afrika], 1981.
173. Du Rand Jan A, **Want die Einde is naby**, [Bybelkor], Wellington, 1997.
174. Du Toit, AB, **Room van Romeine**, [Bybelkor], Wellington, 1984.
175. Du Toit AB, **Paul, Homosexuality and Christian Ethics - Neotestamentica et Philonica – Studies in honor of Peder Borgen**, [Koninklike Brill NV], Leiden 2003.
176. Du Toit AB, ongedateer, **Die Kerk, Christenskap en Homoseksualisme**, ongepubliseerde.
177. Du Toit AB, Datum onbekend, **Die Skrif, die Kerk en Homoseksualisme**, onbekend.

178. Du Toit Ben, **Brief in die Burger**, 4 Desember 2003.
179. Du Toit Ben, **God? Geloof in 'n postmoderne tyd**, [CLF Uitgewers], Bloemfontein, 2000.

E

180. Edwards George R , **Gay/Lesbian Liberation: A Biblical Perspective**, [Pelgrim], New York, 1984.
181. Edwards, C, **The Politics of Immorality in Ancient Rome**, [Cambridge University Press], Cambridge, 1993.
182. Elinger K, **Leviticus**, p 232, [Mohr] 1966
183. **Enhanced Strong's Lexicon**, (Oak Harbor, WA: Logos Research Systems, Inc.) 1995.
184. Emmerton JA & Cranfield CEB, **Romans I (I-VIII)**, [T&T Clark], Edinburgh, 1977.
185. Esler Philip, **Jesus and the Reduction of Intergroup Conflict**, p 190-195, [Augsburg Fortress], Minneapolis, 2002.

F

186. Fander Monika, **Die Stellung der Frau im Markusevangelium**, [Telos], Altenberge, 1989.
187. Faulkner Raymond O, **The Ancient Egyptian Coffin Texts**, [Aris and Phillips], Warminster, 1973.
188. Fee Gordon, **The First Epistle to the Corinthians**, [WB Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids, 1987.
189. Feldman Louis H, **Jew and Gentile in the Ancient World**, [Princeton University Press], Princeton, 1993.
190. Fensham FC, **Exodus**, [Uitgeverij GF Callenbach], Leiden. 1970.
191. Ferguson, Sinclair B. and David F. Wright, **New Dictionary of Theology**, (Downers Grove, IL: InterVarsity Press) 2000, c1988.
192. Fields Weston W, **Sodom and Gomorrah: History and Motif in Biblical Narrative**, [Sheffield Academic Press], Sheffield, 1997.
193. Filson Floyd V, **The Gospel according to St Matthew**, [Adam & Charles Black], London, 1967.
194. Fitzgerald John T, **Cracks in an earthen Vessel – an Examination of the Catalogues of Hardship in the Corinthian Correspondence**, [Scholar Press], Atlanta Georgia, 1988.
195. Fitsmyer Joseph, **Spiritual Exercises based on Paul's Epistle to the Romans**, [WB Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids, 1995.
196. Fitsmyer JA, **Romans**, [Doubleday], 1992.
197. Fitsmyer J, **Romans: A New Translation with Introduction and Commentary**, [Doubleday], New York, 1993.
198. France RT, **From Romans tot the Real World: Biblical Principles and Culture Change in Relation to Homosexuality and the Ministry of Women – "Romans and the People of God"**, [WB Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids, 1999.

199. Frederickson David E, **Natural and Unnatural Use in Romans 1:24-27** uit **Homosexuality, Science, and the "Plain Sense" of Scripture** onder redaksie van Balch Davis L, [WB Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids, 2000.
200. Funk RW, **The Five Gospels**, [MacMillan], New York, 1993.
201. Furnish VP, **Theology and ethics in Paul**, [Abingdon Press], Nashville, 1968.
202. Furnish VP, **The Bible and Homosexuality**, [Wetsminster and John Knox], London, 1994.

G

203. Gangel KO, **The Gospel and the Gay**, [Thomas Nelson Inc Publishers], Nashville, 1987.
204. Gayly, **A Gay History of the World**, www.suphawut.com/gvb/gayly/index.htm, 2004.
205. Gay & Lesbian Christian Outreach, **Christendom en Homoseksualiteit**, [Kalkbaai], 1998.
206. Gereformeerde Kerken in Nederland, **In Liefde Trouw Zijn**, (Centrum voor de Nederlandse Hervormde Kerk, Drieberge) 1983.
207. Gagnon Robert AJ, **The Bible and Homosexual Practice – Text and Hermeneutics**, [Abingdon Press], Nashville, 2001.
208. Geysers PA, **Bybelse getuigenis oor homoseksualiteit – met ander oë geneem uit HTS Teologiese Studies**, November 2002.
209. Gilchrist PR, **[d'y know – Theological Workbook of the Old Testament 1**, [The Moody Bible Institute], Chicago, 1981.
210. Gispens WH, **Genesis**, [Uitgeversmaatschappij JH Kok], Kampen, 1974.
211. Gispens, W.H.; Oosterhoff, B.J.; Ridderbos, H.N., eds., **Bybelse Ensiklopedie**, [Kaapstad: Verenigde Protestantse Uitgewers], 1977.

212. Gispen WH, Oosterhof BJ, Ridderbos HN, Van Unnik WC, Visser P, **Bybelse Ensiklopedie – Tweede Deel**, [Verenigde Protestantse Uitgewers], Kaapstad, 1977.
213. Gleason M, **Making Men: Sophists and self-presentation in Ancient Rome**, [Princeton University Press], Princeton, 1995.
214. Gnilka Joachim, **Jesus of Nazareth: Message and History**, [Hendricson], Peabody, 1997.
215. Goslinga CJ, **De Boeken Samuel**, [JH Kok] Kampen, 1959.
216. Gowan Donald F, **From Eden to Babel: A Commentary on the Book of Genesis 1-11**, [Grand Rapids], 1988.
217. Gowers, Ralph, **The New Manners and Customs of Bible Times**, (Chicago: The Moody Bible Institute of Chicago) 1987.
218. Grayson A Kirk and Redford Donalds B, **Papyrus and Tablet**, [Prentice Hall], Englewood Cliffs, 1973.
219. Greenberger David F, **Construction of Homosexuality**, [University of Chicago Press], Chicago, 1988.
220. Griffiths J Gwynn, **The Conflict of Horus and Seth**, [Argonaut], Chicago, 1969.
221. Gowan Donald, **Eschatology in the Old Testament**, [Fortress Press], Philadelphia, 1986.
222. Grayson A Kirk & Redford Donald B, **Papyrus and Tablet**, [Prentice Hall]. Englewood Cliffs, 1973.
223. Green Joel G; McKnight Scot; Marshall I Howard; editors, **Dictionary of Jesus and the Gospels**, (Downer's Grove, IL: InterVarsity Press) 1998, c1992.
224. Greenberg Moshe, **Ezekiel 1-20**, [Doubleday], Garden City, 1983.
225. Greenberg David F, **The Construction of Homosexuality**, [University of Chicago Press], Chicago, 1988.
226. Grenz Stanley J, **Welcoming But Not Affirming: An Evangelical Response to Homosexuality**, [John Knox], Louisville, 1998.

227. Groenewald EP., **Die Evangelie van Markus**, (Kaapstad: Lux Verbi) 1973.
228. Groenewald EP, **Die Evangelie van Lukas**, [NG Kerk-Uitgewers], Kaapstad – Pretoria, 1973.
229. Groenewald EP., **Die Evangelie van Johannes**, (Kaapstad: Lux Verbi) 1980.
230. Groenewald EP, **Die Briewe van Petrus * Die Brief van Judas**, [NG Kerk-Uitgewers], Kaapstad, 1985.
231. Groenewald EP, **Die Eerste Brief aan die Korinthiërs**, [Kaapstad: Lux Verbi], 1967.
232. Grogan Geoffrey, **2 Corinthians**, [Christian Focus Publications Ltd], Ross-shire, 1996.
233. Grondwetlike Vergadering, **Die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika**, (1997: Logos Information Systems).
234. Gromacki Robert G, **Called to be Saints – An Exposition of 1 Corinthians**, [Baker Book House], Grand Rapids, 1977.
235. Grogan Geoffrey, **2 Corinthians**, [Christian Focus Publications Ltd], Ross-shire, 1996.
236. Guelich Robert A, **Mark 1-8:26**, [Word Books], Waco, 1989.
237. Guerra Anthony J, **Romans and the Apologetic Tradition: The Purpose, Genre and Audience of Paul's Letter**, [SNTSMS 81 – Cambridge University Press], Cambridge, 1995.
238. Gundry Robert H, **Matthew**, [WB Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids], 1983.
239. Gudorf Christine E, **The Bible and Science on Sexuality**, [WM Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids, 2000.
240. Gunkel Hermann, **Genesis**, [Mercer University Press], Macon], 1997.
241. Guthrie Donald, **New Testament Theology**, p 949-951, [Inter-Varsity-Press], Illinios, 1981.

H

242. Haas Guenther, **Exegetical Issues in the Use of the Bible to Justify the Acceptance of Homosexual Practice**, [CSR 26], 1997.
243. Haecchen Ernst, **The Acts of the Apostles**, [Basil Blackwell], Oxford, 1985.
244. Haenchen Ernst, **John 1**, [Fortress Press], Philadelphia, 1980.
245. Hagner Donald A, **Word Biblical Commentary, Volume 33b: Matthew 14-28**, [Dallas, Texas: Word Books, Publisher] 1998.
246. Haley Mike, **10 Frequently asked Questions about Homosexuality**, [Harvest House Publishers], Eugene – Oregon, 2004.
247. Hartley, John E., **Word Biblical Commentary, Volume 4: Leviticus**, (Dallas, Texas: Word Books, Publisher) 1998.
248. Hallet Martin, **Truth and Love in our Sexual Feeling**, [SCM Press], Cambridge, 1997
249. Hamer DH, Hu S, Magnuson VL and Pattatucci AM, A Linkage between DNA Markers on the X Chromosome and Male Sexual Orientation, [Science 261], 1993.
250. Hamilton Victor P, **The Book of Genesis: Chapters 1-17**, [WB Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids, 1990.
251. Handelinge Algemene Sinode, **Homoseksualiteit: Wat sê die Kerk?**, Kaapstad, 14-25 Oktober 1986.
252. Handelinge Algemene Sinode, **Homoseksualiteit**, Pretoria, 13-19 Oktober 2002.
253. Handelinge Algemene Sinode, **Homoseksualiteit**, Hartenbos, 10-15 Oktober 2004.
254. Handeling van die Sinode van Oos-Transvaal, **Besluiteregister**, Pretoria 2003.
255. Handeling Sinode van Wes-en-Suid-Kaapland, **Tweede verslag van die tydelike kommissie vir Leer en Aktuele sake**, 1999

256. Handelinge Algemene Sinode, **Skrifgesag en Skrifgebruik**, Kaapstad, 14-25 Oktober 1986.
257. Harril J Albert, **Paul and Slavery: The Problem of 1 Corinthians 7:21**, [Biblical Research], 1994.
258. Harrill J Albert, **The vice of Slave Dealers in Greco-Roman Society – The use of a Topos in 1 Timothy 1:10** uit **JBL 118**, 1999.
259. Harry Joseph, **A Probability Sample of Gay Males**, [Journal of Homosexuality 19], 1990.
260. Hartley, John E., **Word Biblical Commentary, Volume 4: Leviticus**, [Dallas, Texas: Word Books, Publisher] 1998.
261. Hawthorne, Gerald F.; Martin, Ralph P.; and Reid, Daniel G.; eds., **Dictionary of Paul and His Letters**, (Downer's Grove, IL: InterVarsity Press) 1998, c1993.
262. Hays Richard B, [**The Moral Vision of the New Testament**, [T&T Clark], Edinburg, 1996.
263. Hays Richard B, **Relations Natural and Unnatural – A Response to John Boswell's Exegesis of Romans 1**, [JRE 14], 1986.
264. Heidelbergse Kategismus of Onderwysing in die Christelike leer, **Sondag 1, Vraag 2**, [Nasionale Boekdrukkery], Goodwood Kaap, 1988.
265. Hendriksen William, **Ephesians**, [The Banner of Truth Trust], London, 1972.
266. Hendrickson William, **I and II Thessalonians**, [Baker Books House], Grand Rapids, 1969.
267. Hendriksen William, **1 & 2 Timoteus and Titus**, [The Banner of Truth Trust], Edinburg, 1979.
268. Hendrickson William, **Ephesians**, [The Banner of Truth Trust], London, 1972.
269. Hendriksen William, **The Gospel of Matthew**, [Baker Book House], Grand Rapids, Michigan, 1973.

270. Hendriksen William, **Galations**, [The Banner of Truth Trust], London, 1969.
271. Hengel Martin, **The pre-Christian Paul**, [Trinity Press International], Philadelphia, 1991.
272. Herbert Danby, **The Mishnah**, [Oxford University Press], 1933.
273. Heyns JA, **Dogmatiek**, [NG Kerkboekhandel], Goodwood Kaap, 1978.
274. Heyns JA, **Teologiese Etiek**, [NGKerkboekhandel], Goodwood, 1982.
275. Heyns JA, **Teologiese Etiek I**, [NG Kerkboekhandel], Pretoria, 1982.
276. Heyns JA, **Teologiese Etiek 2/I**, [NG Kerkboekhandel], Pretoria, 1986.
277. Heyns JA, **Teologiese Etiek 2/2 – Sosiale Etiek**, [NG Kerkboekhandel], Pretoria, 1988.
278. Heyns JA, **Die Mens – Bybelse en Buite-Bybelse mensbeskouinge**, [Sacum Beperk], Bloemfontein, 1981.
279. Hillers Delbert E, **Micah**, [Fortress Press], Philadelphia, 1984.
280. Hodge Charles, **1 & 2 Corinthians**, [The Banner of Truth Trust], Edinburg, 1974.
281. Hodge Charles, **Commentary on the Epistle to the Romans**, [WM B Eerdmans Publishing Company], Grand Rapids, 1968.
282. Hoheisel Karl, **Homosexualität**, [RAC], 1994.
283. Holmberg Bengt, **Sociology and the New Testament – An Appraisal**, [Fortress press], Minneapolis, 1990.
284. **Homosexuality: Not a Sin, Not a Sickness**, Ongedateer, ongepubliseer en onbekende outeur.
285. Horner Tom, **Jonathan Loved David: Homosexuality in Biblical Times**, [Westminster], Philadelphia, 1987.
286. Horrel David G, **The Social Ethos of the Corinthian Correspondence**, [T&T Clark], Edinburg, 1996.
287. Hughes Philip E, **Commentary on the Second Epistle to the Corinthians**, [WB M Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids, 1975

288. Huppert Charles, **"Greek love: Homosexuality or Pederasty? Greek Love in the Black Attic Figures Vase-Painting"** uit **Proceedings of the Third Symposium on Ancient Greek and Related Pottery**, 1988.
289. Hurst LD, **Ethics of Jesus**, [InterVarsity Press], Downers Grove, 1992.
290. Hutcheson George, **John**, [The Banner of Truth Trust], London, 1972.

I

291. Idea No 8/9 **Big Question Concerning Same-Sex-Unions: To Bless Or Not to Bless – most German Churches hesitates to intruduce "Quasi-Wedding" ceremonies**, 2001.
292. Inlig-Aktueel, **Gay-aktivis word ouderling in NG Kerk**, 8-15 Junie 2000.
293. **Issues in Human Sexuality: A Statement by the House of Bishops**, [Church House Publishing], 1991.

J

294. Jackson Neels (Die Beeld), **'Te veel het al seergekry' dat NGK nog kan sloer oor homoseksualiteit**, Maandag 17 Mei 2004.
295. Jackson Neels, **Die kop het besluit, maar dele verskil nog**, Beeld, 6 Mei 2005.
296. Jacskon Neels, **Dominee praat oor sy gay seun**, [Beeld] 13 Oktober 2004.
297. Jacobs J, **Romeinen**, [JH Kok nv Kampen], Kampen, 1939.
298. Janse van Rensburg C, **Homoseksualiteit: 'n Christelike besinning**, Verslag aan die Sinodale kommissie vir Leer en Aktuele Sake – Sinode van Noordkaapland, Mei 2003.

299. Janzen J Gerald, **Abraham and All the Families of the Earth: A Commentary on the Book of Genesis 12-50**, [WB Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids, 1993.
300. Jewett Robert, **Christian Tolerance: Paul's Message to the Modern Church**, [Westminster], Philadelphia, 1982.
301. Johnson Timothy Luke, **Reading Romans – A Literary and Theological Commentary**, [Crossroad Publishing Company], New York, 1996.
302. Jones Stanton L & Yarhouse Mark A, **Homosexuality – The Use of Scientific Research in the Church's Moral Debate**, [InterVarsity press], Downers Grove Illinois, 2003.
303. John, Born Eunoch Homepage, **Historical Origins of Church Condemnation of Homosexuality**, www.acquarius@well.com, 2004.
304. John Jeffrey, **Christian Same-Sex Partnership**, p [SCM Press], Cambridge, 1997.
305. Jones Stanton L, **Homosexuality – the use of scientific research in the church's moral debate**, [InterVarsity Press] Downers Grove, 2003.
306. Jonker WD, **Die Gees van Christus**, [NG Kerkboekhandel], Pretoria, 1983.
307. Jonker, W.D., **Die Brief aan die Romeine**, [Lux Verbi], Kaapstad, 1966.
308. Joubert Dina, **Onlogiese liefde – op pad met my gay kind**, JL van Schaik, Pretoria, 1998.
309. Joubert Stephan, Persoonlike gesprek, Moreletapark, 19 Oktober 2004.
310. Josephus, Flavius, **The Works of Josephus**, (Oak Harbor, WA: Logos Research Systems, Inc.) 1997.
311. Joubert Gideon, **Die Groot Gedagte**, [Tafelberg-Uitgewers Beperk], Kaapstad, 1997.

312. Johnson Timothy, **Scripture and Discernment: Decisionmaking in the Church**, [Abingdon], Nashville, 1996.

K

313. Kaiser Walter C jr, **Old Testament Theology**, [Zondervan Publishing House], Grand Rapids, 1987.
314. Kaiser, Walter C., et. al., **Hard Sayings of the Bible**, (Downer's Grove, IL: InterVarsity Press) 1997.
315. Karros Ruth Mazo, **Active/Passive, Acts/Passions: Greek and Roman Sexuality**, American Historical Review, Vol. 105 Issue 4, 2001.
316. Käseman Ernst, **The Wandering People of God**, [Augsburg Publishing House], Minneapolis, 1984.
317. Käseman Ernst, **Commentary on Romans**, [SCM Press Ltd], Grand Rapids, 1980.
318. Kelly JND, **The Pastoral Epistles 1&2 Timothy Titus**, [A Wheaton & Co Ltd], Exeter, 1986.
319. Kerk Informatie van de Gereformeerde Kerken in Nederland, **Over mensen die homofiel zijn**, Rapport aan de Generale Synode van Dordrecht 1997/1972.
320. **Kerkinformatie**, junie 1995.
321. **Kerkinformatie**, julie/aug 1995.
322. **Kerkinformatie**, december 1995.
323. **Kerkinformatie**, maart 1997.
324. **Kerkinformatie**, december 1997.
325. **Kerkinformatie**, december 2001.
326. Kinsey A, Pommeroy W and Martin C, **Sexual Behavior in Human Female**, [Saunders], Philadelphia, 1948.

327. Kinsey A, Pommeroy W and Martin C, **Sexual Behavior in Human Male**, [Saunders], Philadelphia, 1948.
328. Kistemaker Simon J, **1 Corinthians**, [Baker Books] Grand Rapids, 1996.
329. Kistemaker Simon J, **II Corinthians**, [Baker Books] Grand Rapids, 1997.
330. Kittel, Gerhard; Friedrich, Gerhard, **The Theological Dictionary of the New Testament**, [Grand Rapids, MI: Wm. B. Eerdmans Publishing Company], 2000, c1964.
331. Klein, Ralph W., **Word Biblical Commentary, Volume 10: 1 Samuel**, [Dallas, Texas: Word Books, Publisher] 1998.
332. Kloppers, M.H.O., **Die Boek Deuteronomium**, [Kaapstad: Lux Verbi] 1998.
333. Kloppenborg, John S, **Alms, Debt and Divorce**, [TJT 6], 1990.
Kloppenborg John S, **Alms, Debt and Divorce**, [TJT 6], 1990.
334. Klijn AF, **De Brief van Paulus aan de Filipenzen**, Uitgeverij GF Callenbach Bv Nijkerk], Leiden, 1890.
335. Koester Helmut, **"Physis"**, [TDNT 9]; Pronk Pim, **Against Nature? Types of Moral Argumentation Regarding Homosexuality**, [WB Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids, 1993.
336. Kommentaar van SKLAS op verslag pastoraat aan die homoseksuele persoon, Datum onbekend.
337. Konsepverslag van die SKLAS kommissie vir voorlegging aan die Sinode van Wes-Kaap, **Homoseksualisme**, 1999.
338. König Adrio, **Ek glo die Bybel – ondanks al die vrae**, [Lux Verbi], 2002.
339. König Adrio, **Fokus op die 300 Geloofsvrae wat mense die meeste vra**, [Lux Verbi] 2001.
340. König Adrio, **Wat is reg? Weet iemand dalk? – Vorm 'n ingeligte opinie – en gesels saam**, [Lux Verbi.BM] Wellington, 2005.

341. Kugel James L, **Traditions of the Bible**, [Harvard University Press], Cambridge, 1998.
342. Kunin Seth Daniel, **The Logic of Incest: A Structuralist Analysis of Hebrew Mythology**, [Sheffields Academic Press], 1995.

L

343. Laumann EO, Gagnon JH, Michael RT, Michaels S, **The Social Organization of Sexuality**, [University of Chicago Press], Chicago, 1994.
344. Laeuschi S, **The Language of faith**, [Epiworth Press], 1965.
345. Lategan BC, **Die Brief aan die Galasiërs**, [NG Kerk Uitgewers], Kaapstad, 1986.
346. **Leer en Aktueel: Parallele sessie: Homoseksualiteit**, www.ngkerk.org.za/AlgSinode/Handelinge.
347. Lekkerkerker AFN, **De Brief van Paulus aan die Romeinen I**, [Uitgeverij GF Callenbach BV Nijkerk], Groningen, 1987.
348. Levine Baruch A, **The JPS Torah Commentary Leviticus**, [The Jewish Publication Society], Jerusalem, 1989.
349. Liddel & Scott, **Greek-English Lexicon**, [Claredon Press] Oxford, 1983.
350. Lilja S, **Homosexuality in Republican and Augustan Rome**, [Societas Scientiarum Fennica], Helsinki, 1982.
351. Lig, **Gay-Ouerskap vra verdraagsaamheid**, [Wellington], Oktober 2004.
352. Lindijer CH, **Handelingen van de Apostelen II**, [GF Callenbach Uitgeverij], Leiden, 1997.
353. Loader JA, **A Tale of Two Cities: Sodom and Gomorrah in the Old Testament, Early Jewish and Christian Traditions**, [JH Kok], Kampen, 1990.

354. Loader William RG, **Jesus' Attitude Towards the Law**, [WUNT 9/97], Tübingen, 1997.
355. Lund S and Foster J, **Variant Versions of Targumic Traditions within Codex Neofiti 1**, [Scholar Press], Missoula Mont], 1977
356. Longenecker Richard N, **New Testament Social Ethics For Today**, [William B Eerdmans Publishing Company], Grand Rapids, 1984.
357. Louw, Johannes P. and Nida, Eugene A., **Greek-English Lexicon of the New Testament based on Semantic Domains**, [New York: United Bible Societies], 1988, 1989.
358. Luther Martin, **Lectures on Romans**, [Westminster], Philadelphia, 1961.
359. Lutzer Erwin W, **The Truth about Same-Sex Marriage**, [Moody Publishers], Chicago, 2004.

M

360. MacArthur John, **Matthew 1-7**, [The Moody Bible Institute], Chicago, 1985.
361. MacArthur John, **Matthew 16-23**, [The Moody Bible Institute], Chicago, 1988.
362. MacArthur John, **1 Corinthians**, [The Moody Bible Institute], Chicago, 1984.
363. MacArthur John, **Galatians**, [The Moody Bible Institute], Chicago, 1987.
364. MacDonald Margaret Y, **The Pauline Churches**, [Cambridge University Press], Cambridge, New York, 1988.

365. Mace DR, **Hebrew Marriage: A sociological study**, [Buthler and Tanner], London, 1953.
366. MacLaren Allexander, **Deuteronomium, Joshua, Judges, Ruth, and First Book of Samuel, Second Book of Samuel, First Kings and Second Kings**, [WB Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids, 1932.
367. Malan Marlene, **NG Kerk kan skeur**, Voorblad artikel, Rapport, 15 Mei 2005.
368. Malick David E, **The Condemnation of Homosexuality in 1 Corinthians 6:9**, [BSac 150], 1993.
369. Malina Bruce J, **The New Testament World – Insights from Cultural Anthropology**, [Westminster Press], Louisville, 1993.
370. Malina Bruce J, **Christian Origins and Cultural Anthropolgy**, [John Knox Press], Atlanta, 1986.
371. Malina Bruce J, **The New Testament World – Insights from Cultural Anthropology Third Edition**, [Westminster John Knox Press] Louisville, 2001.
372. Malina Bruce, Stephan Joubert en Van der Watt Jan, **Vensters wat die Woord laat opgaan**, [Orion Uitgewers], Halfway House, 1993.
373. Marshall Peter, **Enmity in Corinth: Social Converts in Paul's Relations with the Corinthians**, [Gulde-Druck GmbH], Tübingen, 1987.
374. Marshall IH, **A Critical and exegetical commentary on the Pastoral Epistles**, [T&T Clark], Edinburg, 1999.
375. Martin Dale B, **Slavery as Salvation: The Metaphor of Slavery in Pauline Christianity**, [Yale University Press], New Haven, 1990.
376. Martin Dale B, **Arsenokoitês and malakos: Meanings and Consequences uit Biblical Etichs & Homosexuality: Listening to Scripture**, [John Knox Press], Louisville, 1996.

377. Martin, Ralph P.; Davids, Peter H., **Dictionary of the Later New Testament & It's Developments**, [Downers Grove, Ill: InterVarsity Press], 2000, c1998.
378. Matthews VH Benjamin DC, **Social world of ancient Israel 1250-587 vC**, [Hendrickson Publishers], Massachusetts, 1993.
379. Matthews Victor H, **Hospitality and Hostility in Genesis 19 and Judges 19**, [BTB], 1992.
380. McCarter P Kyle, **1 Samuel**, [Doubleday], Garden City, 1980.
381. McEleney NJ, **The Vice Lists of the Pastoral Epistles**, [CBQ 36], 1974.
382. McGee, J. Vernon, **Thru the Bible with J. Vernon McGee**, [Nashville: Thomas Nelson Publishers], 2000, c1981.
383. McKane W, **Proverbs – A New Approach**, [SCM Press Ltd], London, 1980.
384. McKnight Scot, **A Light Among the Gentiles**, [Princeton University Press], Princeton, 1993.
385. McNeill John J, **The Church and the Homosexual**, [Sheed, Andrews and Mcmeel], Kansas City, 1976.
386. Meeks , **The Origins of Christian Morality: The First two Centuries**, [Yale University Press], New haven, 1993.
387. Meyers Carol and Eric, **Zechariah 9-14**, [Doubleday], New York, 1993.
388. Meyers Carol, **Discovering Eve: Ancient Israelite Women in Context**, [Oxford University Press], New York, 1988.
389. Milgrom Jacob, **Leviticus 1-16**, [Doubleday], New York, 1991.
390. Milgrom J, **Cult and Consience**, [Brill], 1976; Milgrom J, **The Biblical Diet Laws as an Ethical System, Interpretation**, [Abingdon Press], Nashville, 1976.
391. Milgrom J, **Leviticus**, [Abingdon Press], Nashville, 1976.

392. Moore Gareth, **The Body in context: Sex and Catholicism**, [SCM Press], 1992.
393. Morris Leon, **The Gospel According to John**, [WB Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids, 1975.
394. Motyer Alec, **The Message of James**, [Inter-Varsity-Press], Leicester, 1985.
395. Moulton HK, **The Analitical Greek Lexicon revised**, [Zondervan Publishing House], Grand Rapids, 1987.
396. Mounce WD, **Pastoral Epistle: Word Biblical Commentary Series, Volume 46**, [Thomas Nelson Publishers], Nashville, 2000.
397. Muller J, **Gelowige en Gay?** Debat op Aardklop, Potchefstroom, 3 Oktober 2001.
398. Murray John, **The Epistle to the Romans**, [Wm B Eerdmans Publishing CO], Grand Rapids, 1984.
399. Musonius Rufus, **Discourse XII: "On Sexual Indulgence"**, (Uit Grieks vertaal deur Lutz) Internet, 2004.

N

400. Nederlandse Geloofsbelydenis, **Die volkomenheid van die heilige Skrif**, [NG Kerk-Uitgewers], Kaapstad, 1988.
401. Nederlandse Geloofsbelydenis, **Artikel 14 – Die skepping van die mens en die sondeval, en die gevolge daarvan**, [Nasionale Boekdrukkery], Goodwood Kaap, 1988.
402. Neels Jackson, **NG Kerk se sinode sê nie ja vir gay leraars**, [Beeld] 21 Oktober 2004.
403. Newman and Nida, **A Translator's Handbook on the Letter to the Romans**, [United Bible Society], 1973.
404. NG Kerk Wynberg, **Homoseksualiteit**, www.ngkerkwynberg.co.za/homoseksualiteit.htm.

405. NHK boekje, **Homoseksualiteit. Rapport, discussie, besluitvorming**, 1991.
406. Nicolosi J, **Reparative Therapy of Male Homosexuality**, [Jason Aronson], New York, 1991.
407. Nida and Newman, **A Translator's Handbook on The Acts of the Apostles**, [United Bible Society], London, 1972.
408. Nielsen JT, **Het Evangelie naar Lucas I**, [Uitgeverij GF Callenbach BV Nijkerk], Leiden, 1979..
409. Nielsen JT, **Het Evangelie naar Lucas II**, [Uitgeverij GF Callenbach], Leiden, 1983.
410. Nissinen Marti, **Homoerotism in the Biblical World**, [Fortress], Minneapolis, 1998.
411. Njino Joseph, **Christian Marriage in the Era of Homosexuality** geneem uit **AFER 46 (4)**, 2004.
412. Nolland, John, **Word Biblical Commentary, Volume 35c: Luke 18:35-24:53**, [Dallas, Texas: Word Books, Publisher], 1998.
413. Nolland John, **The Gospel Prohibition of Divorce: Tradition History and Meaning**, [JSNT 58], 1995.
414. Nolland, John, **Word Biblical Commentary, Volume 35b: Luke 9:21-18:34**, (Dallas, Texas: Word Books, Publisher) 1998.
415. Noth Martin, **The Laws in the Pentateuch and other studies**, p 21, [SCM Press Ltd], London, 1966.
416. Nussbaum Martha S, **Other Times, Other Places: Homosexuality in Ancient Greece**, Annual of Psychoanalysis , Vol. 30, 2002
417. Nwaigbo Ferdinand, **Homosexuality: A Distortion of Christian Marraige** geneem uit **AFER 46 (4)**, 2004.
418. Nyzzen Andres, **Commentary on Romans**, [Fortress Press], Philadelphia, 1978.

O

419. O'Day Gail, **John 7:53-8:11 : A Study in Misreading**, JBL, 1992.
420. O'Donovan, **Homosexuality in the Church: Can there be a fruitful theological debate**, [SCM Press], Cambridge, 1997.
421. Oswalt John N, **The Book of Isaiah Chapters 1-39**, [Wm B Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids, 1986.
422. Oden Robert A, **The Bible Without Theology**, [Harper & Row], San Fransisco, 1987.

P

423. Patai R, **Sex and family in the Bible and the Middle east** , [Doubleday & Company, New York, 1959.
424. Patte Daniel, **The Gospel According to Matthew**, [Fortress Press], Philadelphia, 1987.
425. Peter-Contesse and Ellington John, **A Handbook on Leviticus**, [LC Cataloging in Publishing Data], Stuttgart, Germany, 1992.
426. Pieterse HJC, **Skrifverstaan en Prediking**, [NG Kerkboekhandel], Pretoria, 1979.
427. Peterson Norman R, **Rediscovering Paul: Philemon and the Sociology of Paul's Narrative World**, [Fortress Press], Philadelphia, 1985
428. Peterson Norman R, **Philemon**, HBC, [Harper & Row], San Francisco, 1988.
429. Peterson William L, **Can [ajrsenokoivth"] be translated by "homosexuals"?** VC 41, 1986.
430. Peterson TJM, **An introduction to the ethics of Homosexuality** uit **Journal of Theology of Southern Africa 48**, 1986.

431. Pilch John, **Introducing the Cultural Context of the New Testament**, [Paulist Press], Mahwah, 1991.
432. Pink Arthur W, **Gleanings in Genesis**, [The Moody Bible Institute], Chicago, 1981.
433. Philo Judaeus, **The Works of Philo**, (Oak Harbor, WA: Logos Research Systems) 1997.
434. Plato, **Laws - The Greek Philosophers**, (World Library, INC Santa Monica) 1995.
435. Plato, **Laws**, 841d, Persues Project (Yale University Press), 2000.
436. Plato, **Symposiums, - The Greek Philosophers**, (World Library, INC Santa Monica) 1995.
437. Plato, **Seventh Letter, - The Greek Philosophers**, (World Library, INC Santa Monica) 1995.
438. Pomeroy SE, **Goddesses, Whores, Wives and Slaves: Women in Classical Antiquity**, [Schocken], New York, 1975.
439. Poole Michael, **A Guide to Science and Belief**, [Lion Publishing], London, 1997.
440. Porter Calvin L, **Romans 1:18-32: Its Role in the Developing Argument**, [NTS 40], 1994.
441. Potgieter Jorrie, Lid van die Sinodale Regskommissie van die Sinode van Oos-Transvaal na aanleiding van informele gesprekke tydens die eerste Sinodale Regskommissie vergadering op 12 Februarie en 9 Mei 2004, [Sinodehuis], Pretoria.
442. Potgieter Jorrie en Van Huyssteen Fanie, **Homoseksualiteit in Perspektief – Hoop en heling uit die Bybel**, [Lux Verbi.BM] Wellington , 2002.
443. Potgieter J, Agenda Sinode van Oos-Transvaal, **'n Kontekstuele gereformeerde-teologiese beskouing van die ampte, ordening en sakramente**, Pretoria 19-21 Mei 2002.

444. Pous Johannes Paulus II, **Considerations Regarding Proposals to give legal recognition to unions between same sex persons**, vatican.mondomsearch.com. – amptelike webbladsy van die Vatikaan, Vatikaanstad, 28 Mei 2003.
445. Pous Johannes Paulus II, **Letter to the bishops of the Catholic Church on the collaboration of men and women in the Church in the World**, vatican.mondomsearch.com. – amptelike webbladsy van die Vatikaan, Vatikaanstad, 31 Mei 2004.
446. Pous Johannes Paulus II, **The truth and meaning of human sexuality**, vatican.mondomsearch.com. – amptelike webbladsy van die Vatikaan, Vatikaanstad, 8 Desember 1995.

Q

447. Quast Kevin, **Reading Corinthian Correspondence – an Introduction**, [Paulist Press], Mahwah, 1994.

R

448. Radiodebat vroeg in 2003 tussen myself, prof Julian Muller en mnr Pieter Oberholzer op RSG (Oopgesprek).
449. Rapport aan de Generale Synode van Dordrecht **Over mensen die homofiel zijn**, Dordrecht Desember 1971.
450. Reasoner Mark, **The Strong and the Weak: Romans 14:1-15:13**, [SNTSMS Cambridge University Press] 1999.
451. Rendtorff Rolf, **The Old Testament – An Introduction**, [Fortress Press], Philadelphia, 1986.
452. Report of Committee Church and Theology to the general synod of the Reformed Churches in the Netherlands (GKN), **Sequel to “God with us”**, Gouda 1985.

453. Report of the Commission on Church and Theology to the General Synod of the Reformed Churches in the Netherlands, Bentheim 1981.
454. Report by the Committee appointed by the Eastern Regional Synod of the Christelike Gereformeerde Kerken in Nederland to present a sound pastoral approach with regard to Homosexual Church members, Ongepubliseer en ongedateer.
455. Reisman J and E Eichel E, **Kinsey, Sex, and Fraud: The Indoctrination of a People**, [Hunting House], Lafayette, 1990.
456. Report of the Commission on Church and Theology to the General Synod of the Reformed Churches in the Netherlands, 1981, **The passages and their meaning.**
457. Report of Committee Church and Theology to the general synod of the Reformed Churches in the Netherlands (GKN) **Sequel to God with us**, Gouda 1985.
458. RES NA, **Dutch Synod admits homosexual men and women to full membership**, 1 Februarie 1980.
459. Richard Whitaker, Editor, **The Abridged Brown-Driver-Briggs Hebrew-English Lexicon of the Old Testament**, [Oak Harbor, WA: Logos Research Systems, Inc.], 1997.
460. Richard Whitaker, Editor, **The Abridged Brown-Driver-Briggs Hebrew-English Lexicon of the Old Testament**, (Oak Harbor, WA: Logos Research Systems, Inc.) 1997.
461. Ridderbos Hermann, **Romeinen**, [Uitgeversmaatschappij JH Kok], Kampen, 1977.
462. Ridderbos Herman, **Het Evangelie naar Johannes I**, [Uitgeversmaatskappij JH Kok], Kampen, 1987.
463. Ridderbos Herman N, **The Epistle of Paul tot the Churches of Galatia**, [WB Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids, 1953.
464. Ridderbos Herman, **Paul – An outline of his Theology**, [William Eerdmans Publishing House], Grand Rapids, 1979.

465. Reider D, **Targum Jonatha ben Uziel**, Jerusalem, 1974.
466. Risman B and Schwartz P, **Sociological Research on male and Female**, [Homosexuality Annual Review of Sociology Homosexuality Annual Review of Sociology], 1988.
467. Roberts JH, **Die Brief aan die Efesiërs**, [NG Kerk Uitgewers], Kaapstad, 1983.
468. Robinson OF, **The Criminal Law of Ancient Rome**, [Duckworth] London, 1995.
469. Robertson O Palmer, **Critical Questions Concerning the 'Curse of Ham' – Gen 9:20-27**, [JETS 41], 1998.
470. **Roman Catholic**, http://www.glbtc.com/social-sciences/roman_catholicism.html.
471. Roekeloos.co.za, **Die Reformerende kerk en Gays**, webbladsy van die sogenaamde gay gemeente in Pretoria by die webadres www.roekeloos.co.za/argief/reformerende.html.
472. Rooms Katolieke Kerk se standpunt op homoseksualiteit op webwerf adres www.catscans.com/catolicsite/Catlog/catalog.htm, 2004.
473. Roth Martha, **Law Collections from Mesopotamia and Asia Minor**, [Scholar Press], Atlanta, 1995.
474. Rudolf Christine E, **The Bible and Science on Sexuality uit Homosexuality, Science, and the "plain Sense" on Scripture** onder redaksie van Balch David L, [William B Eerdmans Publishing Company], Grand Rapids, 2000.
475. Roloff Jürgen, **Der Erste Brief an Timotheus**, [EKKNT 15], Zürich, 1988.
476. Ryken, Leland; Wilhoit, James C.; Longman III, Tremper, **Dictionary of Biblical Imagery**, [Downers Grove, Ill: InterVarsity Press], 2000, c1998.

477. SACC Public Policy Liaison Office, **SALC proposes amendments to the marriage act**, 14 Junie 2001.
478. Sakenfeld Katharine Doob, **Faithfulness in Action: Loyalty in Biblical Perspective**, [Fortress], Philadelphia, 1985.
479. Sarna Nahum M, **Genesis**, [JPSTC – A Jewish Publication Society], Philadelphia, 1989.
480. Salina Elisabeth, **American Student Needs Research Help!**, 13 Maart 2002.
481. Sapp S, **Sexuality, the Bible and science**, [Fortress Press], Philadelphia, 1977.
482. SAUK 2, **Nuus om 19:00**, 29 Junie 2004.
483. Satinover Jeffrey, **Homosexuality and the politics of Truth**, [Hamewith Books], Grand Rapids, 1999.
484. Saunders EP, **The Historical Jesus**, [Penguin], London, 1993.
485. Sanders EP, **Jesus and Judaism**, [Fortress Press], Philadelphia.
486. Sanders EP, **Jewish Law from Jesus to the Mishna**, [TPI], Philadelphia, 1990.
487. Sanders EP, **The Life of Christianity – Christianity and the Rabbinic Judaism**, [Biblical Archaeological Society], Washington DC, 1992.
488. Scanzoni Letha and Mollenkott Virginia Ramey, **Is the Homosexual my Neighbor? Another Christian View**, [Harper & Row], San Francisco, 1978.
489. Schmidt Thomas E, **Straight and Narrow? Compassion and Clarity in the Homosexuality Debate**, [InterVarsity Press], Downers Grove, 1995.
490. Schoedel William R, **Same Sex Eros: Paul and the Greco-Roman Traditions**, onder redaksie van Balch Davis L, [William B Eerdmans Publishing Company], Grand Rapids, 2000.

491. Schweizer Eduard, **The Good News according to Matthew**, [John Knox Press], Atlanta Georgia, 1975.
492. Schrage Wolfgang, **Ethik des Neuen Testaments**, [Fortress Press], Philadelphia, 1988/89.
493. Schrage Wolfgang, **Der Erste brief an die Korinther (1 Kor 1,1-6,11)**, [EKKNT 7/1], Zürich, 1991.
494. Scott EF, **The Pastoral Epistle**, [Harper & Bross}, New York, 1969.
495. Scroggs Robin, **The New Testament and Homosexuality**, , [Fortress Press], 1983.
496. Schulthess Friedrich, **Zur Sprache der Evangelien Anhang. A. Racha (raka), möre**, [ZNW], 1922.
497. Schnelle U, **The Human Condition**, p146, [T&T Clark], Edinburg, 1996.
498. Schüssler Elizabeth, **Fiorenza : IN memory of her**, [Crossroad], New York, 1989.
499. Schweizer Eduard, **The Good News according to Matthew**, [John Knox Press], London, 1975.
500. Segal Alan F, **Paul the Convert**, [Yale University Press], London, 1990.
501. Seitz Christopher, **Sexuality and Scripture's Plain Sense: The Christian Community and the Law of God**, [WB Eerdmans Publishing Co], 2000.
502. Siker Jeffrey S, **Homosexual Christian, the Bible and Gentile Inclusion: Confessions of Repenting Heterosexist, "Homosexuality in the Church"**, [John Knox], Louisville], 1994.
503. Sikkel JC, **Romeinen**, [Uitgave JC Sikkelfonds], Haarlem, 1934.
504. SKLAS Nederduitse Gereformeerde Kerk Suid- en Wes Kaapland, 24-25 Maart 2004, **Getuienis van 'n homoseksuele persoon wat 'n ouderling in sy plaaslike NG Gemeente is**, Picardie Gastehuis.

505. Sinode van die NGK van Suid-Transvaal, **Studieprojek: herbesinning oor die Kerk se standpunt met die oog op effektiewe pastorale uitreik na homoseksuele persone**, Ongepubliseer.
506. Sinode van die NGK van Oos-Transvaal, **Homoseksualisme**, Ongepubliseer, 2001.
507. Sinode van die NGK van Suid-Transvaal, **Studieprojek: herbesinning oor die Kerk se standpunt met die oog op effektiewe pastorale uitreik na homoseksuele persone**, Ongepubliseer en ongedateer (waarskynlik vir 2002 Sinode).
508. Sinode van die NGK van Oos-Transvaal, **Homoseksualisme**, Ongepubliseer, 2001.
509. Sinode van Oos-Transvaal, **Homoseksualiteit – Verslag van Werkgroep Een**, [Pretoria], 24-27 Augustus 2003.
510. Sinode van die NGK van Oos-Transvaal, Uitdeelstuk – ongepubliseer.
511. Sinode van die NGK van Oos-Transvaal, **Opmerking tydens debatvoering**, 24-27 Pretoria, Augustus 2003.
512. SKLAS Nederduitse Gereformeerde Kerk Wes-Kaap, **Finale besluit**, Picardie Gastehuis, 24-25 Maart 2004
513. SKLAS Nederduitse Gereformeerde Kerk Wes-Kaap, **Psigiater voordrag tydens bespreking en vrae**, Picardie Gastehuis, 24-25 Maart 2004.
514. SKLAS Nederduitse Gereformeerde Kerk Wes-Kaap, **Psigiater voordrag tydens bespreking en vrae**, Picardie Gastehuis, 24-25 Maart 2004.
515. SKLAS Nederduitse Gereformeerde Kerk Suid-en-Wes-Kaapland, **Wetenskaplike Bevindings**, Picardie Gastehuis, 24-25 Maart 2004.
516. Sperber A, **The Pentateuch according to Targum Onkelos**, [EJ Brill], Leiden, 1959.

517. Smith Frik, **Homoseksualiteit – Bylaag 2: Konsepverslag : Sklas Wes Transvaal 2003**, ongepubliseer, 2003.
518. Smith Mark D, **Ancient Bisexuality and the interpretation of Romans 1:26-27*** uit **Journal of the American Academy of Religion LXIV/2**, 1996.
519. Sniijders LA, **Jesaja Deel 1**, [Uitgeverij GF Callenbach BV], Nijkerk, 1985.
520. Soards Marion L, **1 Corinthians**, [Paternoster Press], 1999.
521. Solis JJ Charlesworth Hames H, **The Old Testament Pseudepigrapha Volume, Apocalyptic Literature and Testaments**, [Double Day], Garden City New York, 1983.
522. Soggin J Alberto, **Judges**, [Westminster], Philadelphia, 1981.
523. Spong John S, **Living in Sin? A Bishop Rethinks Human Sexuality**, [Harper & Row], San Francisco, 2000.
524. Smalley Stephen, **John – Evangelist & Interpreter**, [The Paternoster Press], Cape Town, 1985.
525. Springett Ronald M, **Homosexuality in History and the Scriptures: Some Historical and Biblical Perspectives on Homosexuality**, [Biblical Research Institute], Washington, 1988.
526. Stander HF & Louw JP, **Gebuike en Gewoontes in die Bybel**, [Christelike Uitgewersmaatskappy], Vereeniging, 1990.
527. Stegemann Wolfgang, **The Contextual Ethics of Jesus**, [Augsburg Fortress], Minneapolis, 2002.
528. Stegemann Wolfgang, **The Contextual Ethics of Jesus – uit The Social setting of Jesus and the Gospels**, p 52-53, [Fortress Press], Minneapolis, 2002.
529. Stone Ken, **Gender and Homosexuality in Judges 19: Subject-Honor, Object-Shame?**, [JSOT 67], 1995.
530. Stott John RW, **The Message of Thessalonians**, [Inter-Varsity-Press], London, 1991.

531. Stowasser Martin, **Homosexualität und Bible: exegetische und hermeneutische Überlegungen zu einem scheiregen Thema**, [NTS 43], 1997.
532. Stuart Elizabeth, **Just Good friends**, [Mowbray], 1995.
533. Stuart Elizabeth, **Dancing in the Spirit?**, [SCM Press], Cambridge, 1997.
534. Studieprojek vir die Sinode van die NG Kerk van Suid-Transvaal, **Herbesinning oor die Kerk se standpunt met die oog op effektiewe pastorale uitreik na homoseksuele persone**, ongepubliseer en ongedateer.
535. Sweet Leonard, **Post-modern Pilgrims – First Century passion for the 21st century World**, [Broadman & Holman Publishers], Nashville Tennessee, 2000.

T

536. Tambasco Anthony J, **In The days of Paul – The social world and the teachings of the Apostle**, [Paulist Press], New York, 1991.
537. Tannahill R, **Sex in history**, [Hoolen Press Ltd], Berkshire, 1980.
538. Taylor J Glen, **The Bible and Homosexuality**, [Them 51], 1995.
539. Te Velde H, **Seth: God of Confusion**, [Brill], Leiden, 1977.
540. The Apostolic Fathers I, **The Didache**, [Harvard University Press], London, 1977.
541. The Apostolic Fathers I, **Polycarp to the Philippians**, [Harvard University Press], London, 1977.
542. The Apostolic Fathers I, **The First Epistle of Barnabas**, [Harvard University Press], London, 1977.
543. The Apostolic Fathers I, **1 Clement**, [Harvard University Press], London, 1977.

544. The Apostolic Fathers I, **2 Clement**, [Harvard University Press], London, 1977
545. The Apostolic Fathers I, **Polikarpus**, [Harvard University Press], London, 1977.
546. The Apostolic Fathers I, **Pastor van Hermas**, [Harvard University Press], London, 1977.
547. The International Church Council Issue Paper concerning Homosexuality, 1999.
548. The International Church Council Issue Paper concerning Homosexuality, 1999.
549. Thomson JA, **The Significance of the Verb Love in the David-Jonathan Narratives in 1 Samuel**, [VT 24], 1974.
550. **The New Bible Dictionary**, (Wheaton, Illinois: Tyndale House Publishers, Inc.) 1962.
551. Thielicke Helmut, **Sex – Theological Ethics**, [WB Eerdmans Publishing Company], Grand Rapids, 1979.
552. Thielman Frank, **Paul and the Law: A Contextual Approach**, [Intervarsity Press], Downers Grove, 1994.
553. **The Sentences of Phocylides II**, 190-191.
554. Thiselton Anthony C, **Can Hermeneutics Ease the Deadlock? Some Biblical Exegesis and Hermeneutical Models uit The way Forward? Christian Voices on Homosexuality and the Church**, [Wm B Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids, 2003.
555. Thiselton Anthony C, **New Horizons in Hermeneutics**, [ZondervanPublishingHouse], Grand Rapids Michigan, 1992.
556. Thiessen and Merz, **The Historical Jesus**, [Telos], Altenberge, 1989.
557. Thiessen Gerd, **The social settings of Pauline Christianity**, [T&T Clark Limited], Edinburg, 1982.
558. Thomas WH Griffith, **Outline Studies in Acts**, [WB Eerdmans Publishing Co] Grand Rapids, 1973.

559. Thompson Chad W, **Loving Homosexuals as Jesus would**, p182-183, [Brazos Press], Grand Rapids, 2004.)
560. Trebilco Paul R, **Jewish Communities in Asia Minor**, p 145-166, [Cambridge University Press], Cambridge, 1991.
561. Turner PDM, **Biblical texts Relevant to Homosexual Orientation and Practice**, [CSR], 1997.

U

562. Uhlhorn Gerhard, **Die Christliche Liebesthatigkeit**, [Scribners], New York 1895.
563. Uitdeelstuk tydens die Sinode van Oos-Transvaal van 2001, **Enkele riglyne waarvolgens met persone met 'n homo-seksuele oriëntasie in verhouding getree kan word**, ongepubliseer en ongedateer. Die skrywer van die studiestuk is ook onbekend.
564. Uitdeelstuk tydens die Sinode van Oos-Transvaal van 2001, **Homoseksualisme**, ongepubliseer en ongedateer.
565. Uitdeelstuk tydens die Sinode van Oos-Transvaal van 2001, **Die Stem van die Bybel in ons gesprek met Homoseksuele Mense**, ongepubliseer en ongedateer. Die skrywer van die studiestuk is ook onbekend.

V

566. Van Aarde Andries, **Jesus as Fatherless Child**, [Augsburg Fortress] Minneapolis, 2002.
567. Van der Laan HL, **Mag de kerk homoseksuele levensverbintenissen zegen?**, [Barnabas Uitgeverij], Heerenveen, 2002.

568. Van der Watt Jan, **Liefde in die Familie van God: 'n Beskrywende uiteensetting van familiale liefdesverhoudinge in die Johannes Evangelie** [HTS], 1997 .
569. Van der Watt Jan (eindredakteur), Bosman Hendrik, Nel Marius, Smit Dirkie, Van Rensburg Fika, Venter Pieter, **Die Bybel A-Z**, [Christelike Uitgewersmaatskappy], Vereeniging, 2003.
570. Van der Watt, Du Rand Jan, Joubert Sephan, Naudé Piet, **Hoe lees ons die Bybel? – 'n Soeklig op die rol van die Woord em hoe om dit te vertolk in hedendaagse tye**, [Christelike Uitgewersmaatskappy], Vereeniging, 2002.
571. Van der Woude, **Micha**, [Uitgeverij GF Callenbach BV], Nijkerk, 1976.
572. Van de Spijker AMJM Herman, **Die gleichgeschlechtliche Zuneigung**, [Olten: Walter], 1968.
573. Van Elfen Jan, **Dokter in die huis- 'n A-Z naslaanbron met 3000 inskrywings: siektes, beserings, operasies, noodhulp, medisyne en baie meer**, (Tafelberg), 1993.
574. Vanggaard T, **Phallos: a Symbol and its history in the male world**, [Jonathan Cape, 1972.
575. Vanhoozer Kevin J, **Is there a meaning in this text?** [Apollos - Intervarsitypress], Leicester, England, 1998.
576. Van Leewen C, **Hosea**, [Uitgeverij GF Callenbach], Leiden, 1984.
577. Van Loggerenberg Marietjie & Johan, **God's plan is coming together**, Ongedateer.
578. Van Selms A, **Genesis Deel 1**, [Uitgeverij GF Callenbach BV], Nijkerk, 1973.
579. Van Selms A, **Genesis II**, [Uitgeverij GF Callenbach BV], Nijkerk, 1973.
580. Van Roon A, **De Brief van Paulus aan de Epheziërs**, [Uitgeverij GF Callenbach BV Nijkerk], Groningen, 1979.

581. Van Seters John, **The Pentateuch – A Social Science Commentary**, [Scheffield Academic Press Ltd], Sheffield, 1999.
582. Van Zyl AH, Beyers IH, Le Roux JH, Prinsloo WS, Swanepoel FA, Vosloo W, **Israel and her Neighbours**, [Butterworths], Durban, 1979.
583. Various, **Dictionary of New Testament Background**, [Downers Grove, IL: Inter-Varsity Press], 2000.
584. Vasey Michael, **Strangers and Friends**, [Hodder & Stoutghton], 1995.
585. Vasey Michael, **Traveling Together?**, [SCM Press], Cambridge, 1997.
586. Verhoef PA, **Die Bybel oor homoseksualiteit**, ongedateer en ongepubliseer.
587. Vervenne Marc, **What shall we do with the Drunken Sailor? A Critical Re-examination of Gen 9:20-27**, [JSOT], 1995.
588. Verslag van die Kommissie vir Leer en Aktuele Sake van die Nederduitse Gereformeerde Kerk Suid- en Wes-Kaap, **Pastoraat aan die Homoseksuele Persoon**, Ongepubliseer, 1999.
589. Verslag van die kommissie van Leer en Aktuele Sake van die Sinode van Suid- en Wes-Kaapland, 1999.
590. Verslag aan die Sinodale Kommissie vir Leer en Aktuele Sake – Sinode van Noordkaapland, **Homoseksualiteit: `n Christelike Besinning**, Mei 2003.
591. Verslag van die kommissie Leer en Aktuele sake van die Sinode van Noord-Kaapland, **Homoseksualiteit: `n Christelike besinning**, Mei 2003.
592. Verslag van die Sinode van die NG Kerk van Suid-Transvaal, **Studieprojek: Herbesinning oor die Kerk se standpunt met die oog op effektiewe pastorale uitreik na homoseksuele persone**, ongedateer.

593. Veyne P, **Homosexuality in ancient Rome** uit **A Western sexuality : Practice and precept in past and the present times**, [Basil Blackwell Ltd], Oxford, 1985.
594. Via Dan O & Gagnon Robert AJ, **Homosexuality and the Bible**, [Fortress Press] Minneapolis, 2003.
595. Vibrant Simon, **Divine Order and Sexual Conduct**, SCM Press], Cambridge, 1997.
596. Von Dobshütz Ernst, **Matthew as Rabbi and Catechist**, uit Stanton, 1983.
597. Von Rad Gerhard, **Genesis**, [SCM Press], London, 1985.
598. Von Rad Gerhard, **Genesis: A Commentary**, [Westminster], Philadelphia, 1972.
599. Von Rad Gerhard, **Old Testament Theology – Volume One**, [SCM Press Ltd], London, 1975.
600. Vosloo Wil en Fika J van Rensburg, **Die Bybellennium Eenvolumekommentaar**, (Vereeniging, SA: Christelike Uitgewersmaatskappy) 1999.
601. Vrey Alta, **Homoseksualiteit** – Vrouediens Monumentpark, (Pretoria) Augustus 2002.

W

602. Waetjen HC, **Same-sex sexual relations in antiquity and sexuality and sexual identity in contemporary American society**, [Westminster John Knox], Louisville, 1986.
603. Walters James C, **Ethnic Issues in Paul's Letter to the Romans**, [Valley Forge: TPI], 1994.
604. Walton John H & Matthews Victor H, **The IVP Bible Background Commentary: Genesis – Deuteronomy**, [InterVarsityPress], Downers Grove Illinois, 1997.

605. Warren Johansson, **Who shall Say to His Brother, Racha**, [Cabirion and Gay Books Bulletin 10], 1984.
606. Watson Francis, **Paul. Judaism and the Gentiles: A Sociological Approach**, [SNTSMS 56 – Cambridge University Press], Cambridge, 1988.
607. Webb William J, **Slaves, Women & Homosexuals**, [InterVarsity Press], Downers Grove Illinois, 2001.
608. Webblad van die NG Gemeente Wynberg, **Homoseksualiteit**, www.ngkerkwynberg.co.za/homoseksualiteit.
609. Webster Alison, **Found Wanting: Women, sexuality and Christianity**, [Cassel], 1995.
610. Wedderburn AJM, **The Reasons for Romans**, [T&T Clark], Edinburgh, 1988.
611. Wenham, Gordon J., **Word Biblical Commentary, Volume 1: Genesis 1-15**, [Dallas, Texas: Word Books, Publisher], 1998.
612. Wehman GJ, **The Book of Leviticus**, [WB Eerdmans Publishing Co] Grand Rapids, 1979.
613. Werkgroep van die Generale Sinode van die Gereformeerde Kerke in Nederland, **God met ons – over de aard van het Schriftgezag**, [Kerkinformasie] Leusden, 1981.
614. Werkgroep in verband met homoseksualiteit van die Sinode van die Nederduitse Gereformeerde Kerk van Oos-Transvaal, **Gesprek met die lidmate van die Reformerende Kerk en ander persone van homoseksuele oriëntasie**, Sinode huis Pretoria, 28 Julie 2001.
615. Werkgroep van die Generale Sinode van die Gereformeerde Kerke in Nederland, **God met ons – over de aard van het Schriftgezag**, [Kerkinformasie] Leusden, 1981.
616. Wessels Frans, **Die kerk en homoseksualiteit – Suid-enWes-Kaapland sinode SKLAS Konsep-werksdokument**, Picardie gastehuis, 24-25 Maart 2004.

617. Westermann Claus, **Genesis 1-11: A Commentary**, [Augsburg], Minneapolis, 1974.
618. Westerholm Stephen, **Israel's Law and the Church's Faith: Paul and his Recent Interpreters**, [WB Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids, 1988.
619. Wevers John William, **LXX Notes on the Greek Text of Leviticus**, [Scholars press], Atlanta Georgia, 1997.
620. Whitaker Richard E, **Creation and Human Sexuality**, [Fortress Press], Minneapolis, 1997.
621. Whitehead N & B, **My genes Made me Do It!**, [Lafayette], Louisiana, 2000
622. Wight Fred H, **Manners and Customs of Bible Lands**, [Moody Press], Chicago, 1977
623. Williams Rowan, **Knowing myself in Christ**, [SCM Press], Cambridge, 1997.
624. Williams CA, **Roman Homosexuality: Ideologies of Masculinity in Classical Antiquity**, [Oxford University Press], Oxford, 1999.
625. Winter Bruce W, **After Paul left Corinth – Influence of Secular Ethics and Social Change**, [WB Eermans Publishing Co], Grand Rapids, 2001.
626. Winter, **Jewish Action Magazine**, 1992-1993.
627. Wink Walter, **Homosexuality and the Bible – Homosexuality and Christian Faith: Questions of Conscience for Churches**, [Fortress Press], Minneapolis, 1999.
628. Wischmeyer Oda, **[Physis] und [Ktisis] bei Paulus: Die Paulinische Rede von Scöpfung und Nature**, [ZTK 93], 1996.
629. Witherington Ben, **Paul's Letter tot he Romans – A Social-Rethorical Commentary**, [WB Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids, 2004.

630. Witherington Ben, **Eros defiles or Eros Defended**, Ongedateer en ongepubliseer.
631. Wold Donald J, **Out of Order: Homosexuality in the Bible and Ancient Near East** , [Baker Books], Grand Rapids, 1998.
632. Wright D, **The Christian Faith and Homosexuality**, [Rutherford House], Edinburg, 1994.
633. Wright David F, **Homosexuality: The Relevance of the Bible**, [EvQ 61], 1989.
634. Wright DF, **Homosexuals or prostitutes?: The meaning of ajrsenokoivth"**, (1 Cor 6:9; 1 Tim 1:10), Vigiliae Christianae 38, 1984.
635. Wright DF, **Biblical archaeology**, [Redwood Burn Limited], Townbridge, 1980.

X

636. Xenophon, **Constitution of the Lacedaimonians**, Perseus Project (Harvard University Press), 2000.

Y

637. Yarhouse MA and Jones SL, **A critique of Materialist Assumptions in Interpretations of Research on Homosexuality**, [Christian Scholar review 26], 1997.

Z

638. Zimmerly Walter, **Ezekiel – Hermeneia 2**, [Fortress], Philadelphia, 1979.

Permanent homosexual relationships of love and commitment

In this article, the argument is made that homosexual relationships of love and commitment was known by the writers of the Bible. Though definitions like "gay" or "homosexuality" was not known, sexual identity was known. According to the anthropology of the Mediterranean people, somebody's identity was found in the way he or she lived: "If I have a homosexual relationship, then my identity was homosexual".

This article shows that permanent homosexual relationships of love and commitment were known among the Greek philosophers. People like Plato, Aristotle and Pausanius had permanent homosexual partners. Even Paul knew about permanent homosexual relationships of love and commitment. Sufficient evidence have been found in cities like Rome, Corinth and Ephesus on the existence of such relationships.

Permanente homoseksuele verhoudings van liefde en trou.

Die debat rakende seksuele homoseksuele verhoudings is vandag een van die kerndebatte in die kerk en die media. Voorstanders van permanente homoseksuele verhoudings van liefde en trou argumenteer graag dat die Bybelskrywers nie die "tipe" homoseksualiteit wat vandag bestaan, geken het nie. Die homoseksualiteit waarvan die Skrif praat, is volgens hulle perverse seksuele verhoudings of homoseksuele verhoudings wat in die kultusse voor gekom het. Baie word gemaak dat die begrip "homoseksualiteit" of "homoseksueel" 'n relatiewe jong term is. Dit is eers in 1892 in Duitsland die eerste keer gebruik. Dit is volgens hierdie groep nie afgelei van die Latyn *homo* (man/mens) nie, maar vanuit die Grieks *homoios* (dieselfde) wat dus dui op 'n seksuele oriëntasie vir dieselfde geslag (O'Via 2003: 1). Dit impliseer dat die debat in groot mate gevoer word oor die seksuele identiteit van homoseksuele persone met die argument dat die skrywers van die Bybel nie 'n homoseksuele oriëntasie geken het nie.

1. OP SOEK NA 'n SEKSUELE IDENTITEIT

1.1. Homoseksuele oriëntasie is 'n onbekende vir Bybelskrywers

Homoseksualiteit is dus volgens hierdie groep eerder "vreemde seksualiteit" of "grys seksualiteit" (Barnard 2000:84-86). Dit is 'n manier van seksuele uitlewing en gee ruimte vir 'n "alternatief" op heteroseksualiteit. **Anthonissen en Oberholzer** verduidelik dat die begrippe homoseksualiteit en/of gay-wees daardie "seksuele oriëntasie" is wat verwys na liefde, emosionele betrokkenheid, seksuele aangetrokkenheid en gedrag tussen mense van dieselfde geslag (Anthonissen & Oberholzer 2001:35-36). "Oriëntasie" of "disposisie" dui op 'n **bio-psigo-sosiale toestand** wat

daartoe lei dat iemand hom of haarself as homoseksueel sien (SKLAS Nederduitse Gereformeerde Kerk Wes-en-Suid-Kaapland 2004 = Predikante konferensie). Dit gaan dus daarom dat iemand se bestaanswerklikheid (eksistensiële gegewe) só is dat die persoon hunker na iemand van dieselfde geslag (Christian Reformed Church in North America 1973/1999: 7-9). Dit korreleer met die selfbeeld, selfverstaan en liggaamsbeeld van dié spesifieke persoon (Konsepverslag van SKLAS vir voorlegging aan die Sinode van Wes-en-Suid-Kaapland 1999: 2; Werkgroep in verband met homoseksualiteit van die Sinode van die Nederduitse Gereformeerde Kerk van Oos-Transvaal, 2001). Die implikasie van hierdie argument is dat daar dus drie vorme van 'n seksuele oriëntasies bestaan is, naamlik manlik, vroulik en homoseksueel.

'n Basiese fout deur voorstanders van bogenoemde argument is dat daar teen "begrippe" of "definisies" vasgekyk word. 'n Beter metode sal eerder wees om vas te stel hoe seksuele identiteit in die samelewing van die destydse Bybelskrywers beleef is.

1.2. Homoseksuele identiteit

Die hipotese in hierdie artikel is dat dit 'n verkeerde argument is om te beweer dat die destydse mense nie 'n homoseksuele oriëntasie geken het nie, bloot omdat die begrippe ("gay" of "homoseksuele oriëntasie") nie destyds bekend was nie. Dit sal ek doen deur te soek na 'n "seksuele identiteit" wat voortgespruit het uit 'n bepaalde gedrag. In terme van die destydse mense sou dus gesê word dat indien permanente homoseksuele verhoudings van liefde en trou tussen mense van dieselfde geslag voorgekom het, hulle wel kennis gehad het van wat ons vandag 'n homoseksuele oriëntasie sou noem. Dit moet verstaan word binne die antropologie van die destydse Mediterreense mense, waar iemand se

identiteit deur sy/haar optrede bepaal is, maw “hoe ek optree, is wie ek is” (Malina 1986: 26).

In die res van hierdie artikel wil ek poog om aan te toon dat die Griekse en Romeinse kulture wel ’n homoseksuele identiteit (oriëntasie) geken het.

2. SEKSUALITEIT IN DIE KULTURE VAN DIE DESTYDSE MEDITEREENSE MENSE

Seksuele identiteit kom wel in die destydse Griekse en Romeinse Kulture na vore. Dit word afgelei uit die seksrolle wat mans en vroue onderskeidelik gespeel het. Seks is gesien as iets wat jy aan iemand anders doen. Die seksrol van die man het gedui op sy aktiewe beheer van die vrou. Die vrou was weer die passiewe ontvanger wat genot geput het om seks te ontvang. Die man “penetreer” en die vrou word “gepenetreer”. Owerspel deur ’n vrou (*μοιχεία* – vgl ook Matt 5:31) was verkeerd aangesien sy beheer oor haar eie seksrol geneem het - onder die beheer van haar man uit (Karros 2001: 1255-1256).

Die vraag rondom seksuele identiteit is dan: Hoe het die gepenetreerde dan sy rol in die verhouding verstaan. Die seksuele identiteit van die manlike homoseksueel word gevind in die feit dat die passiewe persoon die “begeerte” het om deur ’n “ander man” gepenetreer te word. Dit is met ander woorde dieselfde begeerte wat by ’n vrou bestaan. Nie alle volwasse mans is as “ware mans” gesien nie. Die passiewe vennoot in die seksuele verhouding is gesien as iemand met ’n “vroulike ervaring” en daarom nie as ’n ware man nie (Karros 2001: 1259-1261).

2.1. Permanente homoseksuele verhoudings in die Griekse kultuur

Die bestaan van 'n homoseksuele identiteit word vervolgens ondersteun deur filosowe wat hul voorkeur en liefde vir mans nie weggesteek het nie. Daar word beweer dat onder hierdie filosowe mense soos Sokrates, Cartulles, Virgilius en Horatio was. Dit word afgelei vanweë hul erotiese gedigte oor mans (Verslag van die kommissie Leer en Aktuele sake van die Sinode van Noordkaapland 2003: p 29).

In 'n artikel waarin gepoog word om aan te toon dat die verskillende vorme van homoseksualiteit wat vandag voorkom, 'n ou verskynsel is, wys **Nassbaum** vanuit die antieke artefakte, toesprake van filosowe, gedigte sowel as Griekse komedies dat mense in die antieke tyd wel homoseksuele verhoudings gehad het waar liefde-en-trou betrokke was. Sy gebruik die Griekse praktyke van homoseksualiteit om daardeur vir die samelewing van vandag meer empatie te laat kry vir die vrese, hoop en vreugde van mense wat persone van dieselfde geslag liefhet (Nussbaum 2002: 16-19).

Liddel en Scott dui aan dat die antieke filosowe spesifieke begrippe gehad wanneer hulle na pederastie ('n volwasse man wat 'n seksuele verhouding met 'n jong seun het) verwys. So is παιδαραστης / παιδικην gebruik. Dit hou ook verband met die begrip pedofiel παιδοφιλω wat ook gebruik is om hierdie gebruik aan te toon (Liddel & Scott 1983:584).

Vanuit die geskrifte van die antieke filosowe is dit billik om te sê dat dit nie 'n korrekte persepsie is dat pederastie en militêre homoseksualiteit die enigste bekende vorme van homoseksualiteit in die destydse antieke samelewings was nie. Wat vandag as kernhomoseksualiteit bekend staan, het ook as 'n **aparte seksuele identiteit** in die destydse samelewing gefunksioneer.

Hierdie verskynsel kom veral voor in 'n lyn van filosowe waar die een die ander vroeër opgelei het. Dit word gevind by Sokrates, sy student Plato en dié se student, Aristoteles. Plato vertel in sy **Symposium** (Plato 1995a: 36:93) dat Alicibiades op Sokrates verlief was, maar dat Sokrates op daardie stadium 'n permanente verhouding met Agaton gehad het. Alicibiades probeer dan die verhouding tussen Sokrates en Agaton opbreek (Plato 1995a: 90:93).

Verder vertel die karakter Aristofanes ('n denkbeeldige skepping van Plato) dat alle mense op soek is na die ander helfte van ons menswees. Hierdie ander helfte is vir sommige mans ander mans, terwyl dit weer vir sommige vroue ander vroue is. Dan is daar ook diegene vir wie hul ander helfte mense van die teenoorgestelde geslag is. In 'n poging om hierdie gebruik wat oënskynlik volgens hom deur die samelewing as 'n skandelige praktyk beskou is, aanvaarbaar te maak, skryf Plato apologeties dat sulke permanente verhoudings tussen mense van dieselfde geslag nie skandelik is nie, aangesien hierdie mense hul helfte (wat van dieselfde geslag as hulle is) in **vriendskap, liefde** en **intimiteit** soek (Nussbaum 2002: 10).

In gevalle waar 'n man se ander helfte, nog 'n man is, of 'n vrou se ander helfte nog 'n vrou is, sal hierdie mense nie met mense van die teenoorgestelde geslag trou nie.¹ Indien hulle trou (heteroseksueel) is dit net omdat die "wet" dit van hulle vereis. Hulle sou dan eerder verkies om lewenslank by mekaar (mense van dieselfde geslag) te bly op grond van wedersydse liefde, vriendskap en intimiteit. Dit is nie net die seksuele drang wat hulle na mekaar dryf nie, maar 'n intense onbekende onverklaarbare soeke van hulle "siele" na mekaar (Plato 1995b: 75).

¹ Die filosoof verwys hier na 'n huwelik binne die konteks van 'n man en 'n vrou. Hy wys egter wel dat mense wat na dieselfde geslag smag hoewel hulle nie met mekaar trou nie, wel in langtermyn verbintenisse met mekaar gaan.

Dit is daarom 'n billike afleiding om te maak dat daar in die destydse samelewing nie nêr homoseksuele verhoudings wat **perwers, kulties** en **pederasties** van aard was, voorgekom het en bekend was nie. Permanente langtermyn verhoudings van liefde en trou was bekend. Dit is ook nie sò dat die destydse filosowe net losbandig was nie. Sketse op artefakte dui **nie net** jonger seuns en ouer mans aan nie, maar ook gevalle waar die sogenaamde jonger persoon inderdaad ouer as "seun-wees" is. **Plato** se langtermyn verhouding met Dion van Sirakuse het begin toe Plato 50 jaar oud was en Dion 35 jaar. Sommige **Stoïsynse filosowe** verkies dat verhoudings tussen mense van dieselfde geslag ten minste 28-jaar sou duur (Paulus was bekend met die stoïsynse filosofie aangesien dit waarskynlik een van die sterkste filosofiese strominge in Tarsus was). Pausanias, die spreker in Plato se **Symposium**, is 'n historiese figuur. Sy homoseksuele verhouding met 'n digter het vir ten minste 12 jaar geduur. Die verhouding het begin toe 'n Agaton (Pausanias se homoseksuele lewensmaat en nie dieselfde as die Agaton met wie Sokrates 'n permanente homoseksuele verhouding gehad het nie) 'n volle 18 jaar oud was (Nussbaum 2004: 16; Plato 1995b: 7:56; Quast 1994: 35).

Daar was dus in sekere homoseksuele verhoudings wel sprake van wederkerigheid, duursaamheid en liefde. Die Griekse filosowe wat homoseksualiteit as aanvaarbaar gesien het, het die norm van stabiliteit, vriendskap en liefde bokant onstabiele losbandigheid verkies. Beide **Plato** en **Pausanias** verwys na hulle homoseksuele verhoudings binne die konteks van 'n lewenslange vennootskap. Waar seks tussen heteroseksuele tot voortplanting kon lei, was seks tussen mense van dieselfde geslag beskou as die voortplanting van dieselfde of 'n beter "gees". In Sparta is koormusiek ontdek wat die liefde tussen vroue besing. Plato vertel ook dat die Ateners bekend was met die liefde tussen vroue (Nussbaum 2004: 14-17). Die bestaan van langtermyn homoseksuele verhoudings behoort gesien te word

binne die konteks dat die Grieke *εραση* (passie) alleen as iets gewelddadig, chaoties, gevaarlik en onbeheerbaar gesien het. Daar moes ander elemente van wat in Afrikaans as “liefde” beskryf word, ook teenwoordig wees (Karros 2001: 1258). Interessant is dat Plato ten spyte van sy eie voorliefde vir ‘n man, in sy **Laws** erken dat gemeenskap tussen ‘n man en ‘n vrou natuurlik is, terwyl seks tussen ‘n man en ‘n man of ‘n vrou en ‘n vrou nie natuurlik is, met ander woorde “teen die natuur” (Plato 1995c: 24:611 - *παρα φυσιν* - kon Paulus dit in gedagte gehad het in sy skrywe van Romeine 1?). Later verwys sy gespreksgenoot, ‘n onbekende Athener, dat dit beter sou wees dat wette gemaak word om seks tussen mans met mekaar en vroue met mekaar te verbied. Die vraag kan dus met reg gevra word of hierdie interne spanning by Plato rakende homoseksuele verhoudings, beteken dat die antieke mense ook oor die voorkoms van ‘n “homoseksuele identiteit” gedebateer het? (Plato 1995c: 381:611).

Karros beweer dat **Aristoteles** ook positief was oor beide manlike en vroulike homoseksuele verhoudings waar wederkerigheid en liefdesvriendskappe teenwoordig was. Volgens haar sien hy heteroseksuele en homoseksuele verhoudings nie slegs binne die konteks van die “selfbevrediging van die enkeling se luste” nie. Aristoteles se geskrifte dui vir haar nie daarop dat die antieke Grieke die aktiewe manlike persoon in ‘n homoseksuele verhouding as ‘n homoseksueel sou sien nie, maar die passiewe vennoot wat genot vind om “gepenetreer” te word - maw die penetreerder bly “man” (Karros 2001: 1257). Die passiewe vennoot in die seksuele verhouding identifiseer met “vroulikheid”, terwyl die manlike persoon weer dié persoon is wat die aktiewe seksgenoot is wat sy semen in die passiewe vennoot stort (Aristoteles 1995: 56:286). Vir hom is beide die vorme van seksualiteit onder mans en vroue prysenswaardig as dit binne die konteks van wederkerigheid aan mekaar se behoeftes in langtermyn verhoudings voldoen (Nussbaum 2002: 21).

Aristoteles se positiewe siening van liefde vir dieselfde geslag kan verstaan word wanneer hy verduidelik dat daar in die mensdom sekere "disposisies" is waarmee mense gebore word. Onder hierdie disposisies is ook seksuele disposisies wat volgens "normale seksuele norme" as "onnatuurlik" (dalk weer Paulus se agtergrond en siening van homoseksuele verhoudings in Rom 1) gesien kan word. Dit is waar 'n man die passiewe rol van die vrou in seksuele daade inneem. Hy skryf:

Now corresponding to each of these kinds of unnatural pleasures ($\phi\upsilon\sigma\iota\omega$) we may observe a related disposition of character. ... These practices result in some cases from natural disposition, and in others from habit, as with those who have been abused from childhood. When nature ($\phi\upsilon\sigma\iota\omega$) is responsible, no one would describe such persons as showing unrestraint, any more than one would apply that term to women because they are passive and not active in sexual intercourse ...

(Aristoteles 2000: 1148b)

Uit die antieke geskrifte is ook getuienis gevind dat sekere manspersone in die openbaar as verfynde vroulike (homoseksuele) persone verskyn het. Liddel en Scott wys ook dat die begrip $\epsilon\alpha\nu\omicron\varsigma$ met fyn of verfyn (Aristoteles 2000: 1148b; Liddel & Scott 1983: 218), terwyl $\nu\epsilon\alpha\nu\iota\kappa\omicron\varsigma$ weer met homoseksueel vertaal kan word (Liddel & Scott 1983: 218).

Vervolgens wil ek wys op getuienis wat wat daarop dui dat permanente homoseksuele verhoudings van liefde en trou (homoseksuele huwelike) wel gedurende die tyd van die Nuwe Testament bekend was.

2.2. Seksualiteit in die Romeinse kulture

Anders as wat voorstanders van permanente seksuele homoseksuele verhoudings en -huwelike graag wil glo, was permanente homoseksuele

huwelike van liefde en trou inderdaad gedurende die tyd van Paulus bekend. Dit het ook voorgekom in al drie die stede aan wie se Christene hy in sy briewe teen die sonde van homoseksuele verhoudings waarsku.

Boswell ('n homoseksuele persoon en aktivis ten gunste van homoseksuele huwelike van wederkerigheid, duursaamheid, liefde en trou) gee in 'n poging om op die normaliteit van homoseksuele huwelike en seksuele verhoudings te dui, bewyse uit die antieke bronne van sulke huwelike in die destydse Mediterse samelewing waaronder die meeste uit die tyd van Paulus dateer. Dit is verhoudings waar pederastie, losbandigheid en perversiteit nie ter sprake is. Paulus se uitsprake ten opsigte van die gemeentes in **Rome**, **Korinte** en **Efese** (1 Timoteus) moet binne hierdie konteks beoordeel word. In Boswell se bewyse word al hierdie stede genoem:

- Nero het met twee mans in die openbaar in die huwelik getree. Een van hierdie lewensmaats van hom is dan ook as "koningin" vereer (Boswell 1996:69,82-84). Dit is belangrike inligting wanneer die interpretasie van die briewe aan die Romeine, Korinte en Efese bestudeer word. Paulus het hierdie briewe geskryf gedurende die tyd van Nero se regering (54-68 nC) - Die Romeine brief waarskynlik in 55-56 nC, die brief van Korinte waarskynlik in 54 nC en 1 Timoteus waarskynlik 61-64 nC (Van der Watt 2003: 706, 723, 805).
- Xenophon van **Efese** vertel van homoseksuele verhoudings van liefde en trou in dié stad. 'n Voorbeeld hiervan is Hippotoos. Hy het 'n man van dieselfde ouderom (nie pederastie nie) as hy liefgehad (Boswell 1996:86; Smith 1996: 234). So was die eerste groot liefde van Dionysius, 'n ander man met die naam van Ampelus (Boswell 1996:85).
- Hadrianus (ongeveer 130 nC) word beskou as een van die vyf beste keisers van Rome. Hy het 'n permanente verhouding met 'n ander man, Antonius gehad (Boswell 1996:85).

- Daar is ook voorbeelde van biseksualiteit. Amatorius, 'n jong man was verlief op beide jongmeisies en jongmans wat dieselfde ouderdom as hy was (Boswell 1996:86).
- Twaalf Attiese fase is gevind met verskillende voorbeelde van volwasse homoseksuele verhoudings (Huppert 1988: 255-268; Smith 1996: 234).
- Daar is nie baie bewyse van lesbiese verhoudings in **Rome** nie. Boswell motiveer dit aangesien die meeste Romeinse geskiedskrywers manlik was. Daar is wel 'n verhaal wat die skrywer Ovid neergeskryf het van twee vroue wat in 'n liefdesverhouding met mekaar gestaan het (Boswell 1996:83; Brooten 1996: 42-45).
- Uit die stad Lesbos is lesbiese erotiese gedigte van Sappho gevind rakende haar sensuele begeertes vir 'n ander vrou (Brooten 1996: 29; Smith 1996: 234).
- Lucian vertel in sy **Dialogues of the Courtesans** van vroue uit die stad Lesbos (waarskynlik waar die benaming lesbies vandaan kom?) wat permanente verhoudings met mekaar gehad het. So is ene Megilla met 'n vrou van **Korinte** getroud (Boswell 1996:83; Brooten 1996: 51-52).
- Plutarch dui op lesbiese verhoudings wat in die stad Sparta voorgekom het (Smith 1996: 240).
- Pseudo Phocilydes verwys na die onaanvaarbaarheid van beide manlik en vroulike homoseksuele verhoudings. Die werk dateer ongeveer uit 30 vC tot 40nC.
- Hy vertel ook van 'n permanente verhouding wat later op 'n huwelik tussen die koningin van Egipte, Bernice, en 'n vrou van Mesopotamië uitgeloop het:

... rescued her and returned her to her Bernice, from whom she had been taken, and who had become the queen of Egypt after her father's death.

Bernice married Mesopotamië (verwysende na die vrou uit Mesopotamië),

(Boswell 1996:84; Brooten 1996: 50-51)

- Clement van Alexandrië, 'n Christen kerkvader uit die 2de eeu nC vertel van vroue wat in lesbiese verhoudings betrokke was. Hy vertel dat hierdie vroue sò openlik oor hulle verhouding van liefde en trou was, dat hulle "teen hul natuur" opgetree het en getrou het (Boswell 1996:84; Brooten 1996: 50-51; Scroggs 1984: 147,142).
- Daar is ook getuies op twee ander fase uit die klassieke tydperk gevind wat dui op lesbiese verhoudings. Hier is vroue besig om mekaar se geslagsdele te betas (Brooten 1996: 188-197; Scroggs 1984: 143; Smith 1996: 241).
- 'n Agaïese vaas (uit die omstreke van **Korinte**) wat uit ongeveer 620 vC dateer dui op twee vroue wat aan mekaar se gesigte raak. Hul liggaamshouding dui op intimiteit (Smith 1996: 241).
- Alkman, 'n digter van Sparta, vertel van die wonderlike liefde tussen twee jonger vroue, Agido en Hagesichora, wat in terme van vandag as 'n huweliksverhouding beskryf sou kon word (Smith 1996: 241).
- Selfs Rabbynse literatuur het kennis gedra van lesbiese verhoudings. Die **Sifra** is 'n Rabbynse kommentaar op Lev 18 waarvolgens Moses se lering impliseer dat die Israeliete enige homoseksuele huwelike (manlik én vroulik) sal vermy (Brooten 1996b: 61-87; Smith 1996: 240).
- Net so word in die **Jerusalemse Talmud** 'n debat tussen die skole van Hillel and Shammai gevind oor die vraag of lesbiese seksuele verhoudings 'n vrou se maagdelikheid wegneem (Brooten 1996b: 64-65; Smith 1996: 242).

Terug by Paulus: Geleerdes is nie eenstemmig oor die datering van Paulus se dood nie. Daar is wel konsensus dat Nero Paulus laat onthoof het. Die

datering van Paulus se dood word gegee as tussen 64 nC en 67 nC (Van der Watt 2003: 702, 805). Daar kan waarskynlik nie twyfel wees dat Paulus (ook as stoïsynse filosoof) dus kennis gedra het van beide lesbiese- en homoseksuele verhoudings van liefde en trou gedurende sy tyd nie. Dit verklaar waarom Paulus in Rom 1 spesifiek na manlike en vroulike vorms van homoseksuele verhoudings as *παρὰ φύσιν* verwys, sowel as die gebruik van die twee Griekse begrippe *μαλακός* (vroulike homoseksuele persoon) en *αρσενοκοιται* (manlike homoseksuele persoon) in 1 Kor 6:9.

Vervolgens dan, 'n beoordeling:

3. 'n BEOORDELING

Die argument wat voorstanders van homoseksuele verhoudings van liefde en trou gebruik dat die destydse antieke en Mediterreense mense nie van sulke verhoudings of identiteite kennis gedra het nie, kan dus nie gehandhaaf word nie. Binne die antropologie van die destydse Mediterreense mense het iemand se optrede, sy/haar identiteit bepaal. Wanneer iemand dus die rol van die vroulike of manlike homoseksuele party vertolk het, was die persoon se identiteit homoseksueel. Die voorkoms van permanente homoseksuele verhoudings van liefde en trou onder die filosowe onderskryf ook my argument. Dat getuienis gevind is van permanente homoseksuele verhoudings van liefde en trou en/of "homoseksuele huwelike" tussen homoseksuele persone (manlik of vroulik) in Rome, Korinte en Efese beteken dat Paulus waarskynlik na sulke permanente homoseksuele verhoudings in sy briewe aan die betrokke gemeentes verwys. Dit kan dus nie meer geargumenteer word dat die Bybelskrywers slegs perversiteit, pederastie of kultiese homoseksuele verhoudings in gedagte gehad het nie. Dié bevindinge behoort 'n bepalende rol in die debat rakende die

